

BUDAPEST FŐVÁROS VII. KERÜLET ERZSÉBETVÁROS ÖNKORMÁNYZATA

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

Készült a KMOP-6.2.1/K-13-2014-0002 „Közép-Magyarországi Operatív Program – Fenntartható településfejlesztés a kis- és középvárosokban – Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása” projekt keretében.

2015.07.

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Városkutatás Kft.

Cím: 1093 Budapest, Lónyay utca 34.

Tel: +36-1-217-9041

Fax: +36-1-216-3001

Honlap: www.mri.hu

Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft.

Cím: 1061 Budapest, Andrassy út 10.

Tel: +36-1-317-5318

Fax: +36-1-317-3296

E-mail: bfvt@bfvt.hu

Honlap: www.bfvt.hu

Somogyi Eszter

Varga András

Petrovác Rita

Hegedüs József

Szabó Julianna PhD

Városkutatás Kft. – társadalom politika, antiszegregáció

Városkutatás Kft. – antiszegregáció

Városkutatás Kft. – gazdaságfejlesztés

Városkutatás Kft. – gazdaságfejlesztés

Városkutatás Kft. – gazdaságfejlesztés

Albrecht Ute TT/1É 01-0517

Tatai Zsombor K 01-5263

András István TT/1É 01-0525

Ökrös László TT 01-6090

Kovács Gábor Tamás

Fonyódi Mariann PhD É 01-3519

Pető Zoltán Tkö 01-2321

Lelkes Mihály Tkö 01-2320

Pogány Aurél TK 01-5060

Orosz István TE, TH 05-1585

Horváth Adrienn

Román Péter

BFVT Kft. – ügyvezető

BFVT Kft. – felelős tervező, táj és zöldfelület, környezetvédelem

BFVT Kft. – műemlékvédelmi szakértő

BFVT Kft. – településtervezés

BFVT Kft. – településtervezés

BFVT Kft. – építész

BFVT Kft. – közlekedéstervezés

BFVT Kft. – közlekedéstervezés

BFVT Kft. – táj és zöldfelület, környezetvédelem

BFVT Kft. – energiaközmű és elektronikus hírközlés

BFVT Kft. – víziközmű tervezés

Víziközmű tervezés

Tartalomjegyzék

BEVEZETŐ	4
1. JÖVŐKÉP	6
1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan	6
1.2. A településfejlesztési elvek rögzítése	6
2. CÉLOK.....	9
2.1. Erzsébetváros átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása	9
2.2. Tematikus (R) és területi (TR) részcélok, valamint a beavatkozások területi egységeinek meghatározása	12
2.3. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó célok és részcélok kapcsolata.....	28
2.4. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre	30
2.5. A koncepció külső összefüggései.....	32
3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ.....	35
3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása	35
3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra.....	35
3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére	37

Ábrajegyzék

1. ábra: Célszisztéma.....	28
2. ábra: A VII. kerület településrészei.....	30
3. ábra: Fejlesztési térségek – Épített környezet.....	36
4. ábra: Fejlesztési térségek – Épített környezet értékei	37

Táblázatjegyzék

1. táblázat: Átfogó célok és a részcélok kapcsolata.....	29
2. táblázat: A városrészeket érintő részcélok és kapcsolataik	31

BEVEZETŐ

A Településfejlesztési Koncepció készítésének háttere

Budapest VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata 2014-ben döntést hozott arról, hogy a 314/2012.(XI.8.) kormányrendeletnek megfelelően kidolgozza a kerület hosszútávú Településfejlesztési Koncepcióját (TK) és a középtávú Integrált Településfejlesztési Stratégiáját (ITS) a 2009-ben elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégiájának (IVS) felülvizsgálatával.

A tervezőmunka készítése Európai Unió forrásból, a Belügyminisztérium szakmai támogatásával és operatív irányítása mellett készült, kidolgozásában a BM közbeszerzési eljárásában nyertes Pest-Budapest Konzorcium szakértői vettek részt, a KMOP-6.2.1/K-13-2014-0002 "Közép-Magyarországi Operatív Program – Fenntartható településfejlesztés a kis- és közép-városokban (fővárosi kerületekben) – Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása" című projekt keretében.

A felülvizsgálat elkészítését a következő, a fejlesztések külső és belső környezetét érintő változások indokolják:

- jogszabályi háttér változása: megváltozott tartalmi felépítés (314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint az egyes településrendezési sajátos jogintézményekről)
- a 2008-ban kezdődött gazdasági–pénzügyi válság hatásaként – a foglalkoztatásra, a fővárosi, s benne a kerületet érintő gazdasági és társadalmi folyamatokra, a lakosság szociodemográfiai jellemzőire, a magánszektor fejlesztési aktivitására – új szemlélet szükséges a jövő és az oda vezető utak újragondolásában, valamint az érdemi, minőségi változások előkészítése érdekében egyaránt
- az EU kohéziós politika alakulása, céljaihoz és prioritásaihoz illeszkedő koncepció, stratégia
- a 2014-2020-as új uniós költségvetési ciklus, az uniós forráselosztás alapfeltételeit biztosító operatív programok kidolgozásának befejezése 2015-ben
- új országos és Fővárosi fejlesztéspolitikai dokumentumok, új fővárosi településszerkezeti terv és fővárosi rendezési szabályzat elfogadása
- megváltozott feladat ellátási rendszer az önkormányzatok és kormányzat viszonylatában, az önkormányzatok finanszírozásának átalakulása
- fogyasztási trendek változása és környezettudatos szemlélet erősödése

A TK szerepe, feladata

A településfejlesztési koncepció az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban: Étv.) szerint a település környezeti, társadalmi, gazdasági adottságaira alapozó, a település egészére készített, a változások irányait és a fejlesztési célokat hosszú távra – azaz tíz évet meghaladó időre szóló – meghatározó dokumentum. Rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési szándékait, ennek keretében a területi adottságok, összefüggések figyelembevételével

- meghatározza a település jövőképét,
- kijelöli a kerület hosszú távú, átfogó fejlesztését szolgáló célkitűzéseit, illetve azok értelmezését egyes városrészekre,
- javaslatot tesz a helyi környezet, társadalom, gazdaság és az infrastruktúra átfogó fejlesztésére, a műszaki, az intézményi, valamint a táji, természeti és ökológiai adottságok fenntartható hasznosítására.

A településfejlesztési koncepcióban foglaltakat a települési önkormányzat döntéseiben érvényesíti. A településfejlesztési koncepció a területfejlesztési tervekkel összhangban, az országos településfejlesztési és településrendezési szakmai előírások figyelembevételével, továbbá azok elkészítéséről szóló, az Étv. végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározottak szerint készült. A TK a kerület képviselő-testülete által elfogadott dokumentum.

Módszertan, tartalmi felépítés

Az TK és az ITS tartalmát a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet szabályozza. A rendeletben meghatározott, egymással összefüggő, három elemből álló dokumentum-rendszer részei a következők:

- Megalapozó vizsgálat (Helyzetfeltárás és –elemzés; Helyzetértékelés)
- Településfejlesztési Koncepció – jelen dokumentum
- Integrált Településfejlesztési Stratégia

A TK-ban foglalt hosszú távú célok megvalósítása érdekében a kerületi önkormányzat középtávú stratégiát, ITS-t készít. Az ITS meghatározza a kerület településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közszféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait; meghatározza a stratégiai fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

A munka keretében, 2015 áprilisában elkészült a Megalapozó vizsgálat, mely közös háttere jelen Településfejlesztési Koncepciónak és az Integrált Településfejlesztési Stratégiának is. A megalapozó munkafázisban széleskörű adat- és információgyűjtés történt a kerület legfontosabb jellemzői és számszerűsíthető adatai körében. A Megalapozó vizsgálat legfontosabb adatforrásai:

- KSH adatok: 2011. évi KSH népszámlálási, KSH tájékoztatási adatbázisban elérhető adatok
- a BM által az ITS készítés támogatására létrehozott TEIR felület
- önkormányzati adatszolgáltatás
- területi, helyszíni vizsgálatok, szolgáltatók adatszolgáltatásai

A tervezés a fenti kormányrendelet és a Belügyminisztérium által kiadott „Útmutató a kis-központos városok és a fővárosi kerületek integrált településfejlesztési stratégiáinak elkészítéséhez 2014-2020” alapján történt.

Partnerség

A tervezési folyamat széleskörű partnerséggel valósult meg, az államigazgatási szervek, a szomszédos kerületek önkormányzatai, a kulturális, gazdasági és civil szervezetek, valamint a lakosság tervezési folyamatba való bevonásával. A partnerségben történt tervezés keretrendszerét az Önkormányzat által elfogadott partnerségi terv határozta meg. Ennek célja, hogy a stratégia által érintettek teljes körűen részt vegyenek a tervezési és végrehajtási folyamatokban, és a megfogalmazott vélemények a város társadalmi, gazdasági, tudományos, kulturális életét illetően a lehető legnagyobb mértékben megjelenjenek a tanulmányok tartalmában. A munkacsoport ülések, partnerségi fórumok és a megalapozó vizsgálat eredményeire építve került megfogalmazásra a kerület jövőképe és célrendszere a 2014 – 2030 közötti időszakra.

1. JÖVŐKÉP

A városfejlesztési koncepció alapja a **JÖVŐKÉP**, mely nem a vágyak összefoglalása, hanem az adott helyzet, valamint a külső és belső tényezők által meghatározott lehetséges és megvalósítható törekvések együtteséből eredő, hosszú távon elérni kívánt településfejlődési pálya és cél.

Kijelöli a kerület távlati pozícióját a fővárosi és az agglomerációs környezetben, valamint felvázolja a társadalom, a gazdaság és a környezet elképzelt jövőbeni állapotát a koncepció időtávlátán túlmutatva (a távoli jövőben).

1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan

Erzsébetváros hiteles jövőképe a helyzetelemzés során feltárt és elemzett értékeken alapul, és a hiányosságok és problémák felszámolását tűzi ki célul.

ERZSÉBETVÁROS

- minőségi életfeltételeket biztosító,
- több generáció számára is vonzó kerület,
- mely sokszínű igényes városi szolgáltatással,
- a gazdag épített, szellemi örökségre épített kulturális, turisztikai kínálattal
- és jó környezeti állapot minőséggel rendelkezik.

A pesti belváros egyedi arculattal rendelkező része, kiemelkedő húzóereje, amely fenntartható fejlődését a partnerekkel, lakossággal való együttműködésre alapozza.

ERZSÉBETVÁROS

Erzsébetváros a pesti belváros egyedi arculattal rendelkező része, mely kulturális, idegenforgalmi és kereskedelmi központként kiemelkedő húzóereje. Színvonalas szolgáltatásaival és jó környezeti állapotával több generáció számára is vonzó, magas szintű életminőségét biztosító kerület.

Erzsébetváros az értékőrző, komplex városmegújításnak köszönhetően az épületállomány és a közterületek magas minőségével biztosítja a lakossági, közösségi funkciók jó működését.

Erzsébetváros a hagyományaira épülő, magas-hozzáadott értéket előállító, kreatív szektorokban meghatározó szereppel bír, a gazdag épített, szellemi örökségre épített kulturális, turisztikai kínálattal kiváló idegenforgalmi és vállalkozási környezetet jelent.

1.2. A településfejlesztési elvek rögzítése

A településfejlesztés a településen élők számára a települési élet- és környezetminőség javítását, a környezetbiztonság erősítését célozza, meghatározza a települési erőforrásokra építő, az erőforrások fenntarthatóságát biztosító fejlesztési irányokat és célokat. A fejlesztési irányok és célok meghatározása elsőként a **HORIZONTÁLIS CÉLOK** lefektetésével történik. Ezek olyan **szemléleti alapvetések**, amelyeket a célrendszer minden egyes elemére vonatkozóan következetesen alkalmazni kell.

A 2014-2020-as programozási időszak stratégiai alapidokumentumaként definiált Európa 2020 stratégia célul tűzte ki az **intelligens, fenntartható és befogadó** Európa megvalósítását. A jövőbeni kohéziós politika ösztönözni kívánja az integrált várospolitikát alkalmazását, amely a **fenntartható városfejlesztés** megvalósításán

keresztül erősíti a városok kohéziós politikában betöltött szerepét. Ez a törekvés egybevág Budapest VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzatának céljaival. Alapelveként fogalmazódik meg, hogy a fenntartható városfejlődés érdekében olyan integrált stratégiákra van szükség, melyek célul tűzik ki a kerületet érintő gazdasági, környezeti és társadalmi jellemzőkkel összefüggő problémák kezelését, **együttműködő, klímatudatos és szolidaris** megvalósítását.

Erzsébetváros fejlesztési céljainak megvalósításában és adottságainak, lehetőségeinek minél intenzívebb kiaknázása érdekében kiemelt jelentőségűek az alábbi településfejlesztési elvek:

- Nyitott, hatékony partneri viszony a fejlesztésben
- **Klímabarát, környezettudatos, fenntartható szemlélet az összes fejlesztési célban**
- **Társadalmi szempontokat is érvényesítő városfejlesztés.**

► Nyitott, hatékony partneri viszony a fejlesztésben

Erzsébetváros Budapest főváros olyan belső kerülete, mely részben központi szerepkörrel is rendelkezik. Intézményhálózata, infrastruktúrája hatékonyan csak a többi belső kerülettel közösen fejleszthető. A belső városrészek közös irányelvekkel történő, széleskörű partnerségen alapuló fejlesztéseiben Erzsébetváros kezdeményező szerepet játszva részese Budapest belvárosa kiemelkedő fejlődésének, értéknövekedésének úgy, hogy közben a belvárosi kulturális középontként önálló identitása megerősödik.

Budapest működésének alapját a kétszintű közigazgatási rendszer képezi, melyben a fővárosi és a kerületi önkormányzatok érdekeinek összehangolása nem minden esetben sikeres. A város területileg differenciált, ugyanakkor egységes szemléletű fejlesztés hiányában nem lehet esélyes az európai városok versenyében. A városfejlesztés több szereplő és kompetencia együttműködésével lehet sikeres, ahol a tervezés és a megvalósítás során valódi partnerségnek kell kialakulnia az egyes szereplők céljainak, projektjeinek koordinálása mentén. Hosszú távú szemlélettel biztosítható, hogy fővárosi, kerületközi és kerületen belüli szinteken az alapvető érdekek ne sérüljenek egymás rovására.

Erzsébetváros településfejlesztési céljait a kerület lakói akkor érezhetik valóban magukénak, ha **a kerület határain belüli együttműködések keretében** a szereplők széleskörű beleszólást kaphatnak azok megvalósításába: a fejlesztési tervek készítése, a beruházások, projektek megvalósítása előtt a megfelelő tájékoztatás mellett véleményüket is kifejezhetik, azokat közös érdekeik mentén alakíthatják.

A nyitott, hatékony partneri viszony kialakításához fontos a fejlesztési partnerekkel való folyamatos és rendszeres kommunikáció csatornáinak megteremtése, a fejlesztési tervezés hatékonyságának növelése a folyamatos visszacsatolás segítségével, valamint a lakossággal való direkt kommunikáció megteremtése (web2 eszközök).

► Klímabarát, környezettudatos, fenntartható szemlélet az összes fejlesztési célban

A klímaváltozás hatásainak enyhítése korunk egyik legnagyobb kihívása. A városi klímában megfigyelhető változások káros hatásai fokozottan érvényesülnek a nagyvárosokban, így Budapesten is. Különösen kitettek ennek a hatásnak a nagyforgalmú közutak és a sűrűn beépített, zöldhiányos lakóterületek. A kerület népessége pontosan ilyen sűrűn beépített, nagyvárosi környezetben él, ahol a zöldterület mennyisége drámaian alacsony.

Magyarországon az épületek felelősek az energiafogyasztás és kibocsátott CO₂ egyharmadáért, amely Budapesten is hasonlóan alakul, így kiemelten fontos az épületek energiahatékonyságát javító beruházások ösztönzése, a városi hősziget-hatás csökkentése a zöldfelületek, városi vízfelületek növelésével.

A kerületi önkormányzat elkötelezett a környezettudatos energiagazdálkodás, az energiahatékonyság, az üvegházhatás mérséklése iránt.

A környezeti erőforrásokkal, értékekkel való felelős és fenntartható gazdálkodást a településfejlesztés minden területén érvényesíteni kell. A környezettudatos szemlélet elterjesztése nem csak a környezeti károk csökkentése, az élhetőbb környezet miatt fontos, hanem a fogyasztási szokások befolyásolásával, az alkalmazott technológiák iránti igény növelésével a zöld gazdaság piacát, s végső soron megerősödését is szolgálják.

► Társadalmi szempontokat is érvényesítő városfejlesztés

A városfejlesztési elvek alakítása és megvalósítása során a fizikai beavatkozások mellett a társadalmi szempontok figyelembe vétele és érvényesítése kiemelt fontosságú. A városfejlesztés fizikai beruházásai alapvetően a lakosság érdekében valósulnak meg, éppen ezért kell helyzetelemzésre és szükségletfelmérésre alapozni már a városfejlesztési elképzeléseket, illetve áttekinteni, hogy a tervezett beruházások a lakosság mely csoportjaira milyen hatással lesznek. Az önkormányzat egyes területeken jelentős mértékben változtathat a lakosság életminőségén illetve adott társadalmi viszonyokon, ha él vagy nem él bizonyos eszközökkel (pl. közterek alakítása vagy a helyi segélyezési és lakáspolitikája), éppen ezért van szükség tudatos tervezésre. A kerületnek egyszerre kell tekintettel lenni a különböző társadalmi helyzetű csoportok érdekeire, és azok igényeinek kielégítésére, és a beavatkozások nem valósulhatnak meg egyetlen csoport kifejezett kárára sem. A városfejlesztési beavatkozások gyakran akkor válhatnak csak sikeressé, ha a fizikai beruházásokat társadalmi programok kísérik, a fejlesztési eszköztől függően aktív kommunikációtól kezdve akár a komplex szociális munkáig.

2. CÉLOK

A koncepció célrendszerének keretét a **HORIZONTÁLIS CÉLOK** (szemléleti alapvetések) mellett az **ÁTFOGÓ CÉLOK** alkotják, amelyek a kívánt jövő elérését szolgáló több ágazatot, tematikát is átfognak.

Ezek együttes figyelembevételével kerültek meghatározásra a **TEMATIKUS ÉS TERÜLETI CÉLOK (RÉSZCÉLOK)**, melyek megvalósítása eredményeként Erzsébetváros a jövőben alkalmassá válik a kitűzött jövőkép elérésére.

A helyzetelemzés feltárta a fejlesztés szempontjából fontos azon összefüggéseket, amelyek alapján az átfogó célok nem különíthetők el élesen egymástól, ami azt jelenti, hogy a célok sem csoportosíthatók kizárólag egy-egy átfogó cél alá. Ennek összefüggéseit a 3.3. fejezet táblázatban mutatja be.

2.1. Erzsébetváros átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

TÁRSADALOM	Á1: BEFOGADÓ, SZOLIDÁRIS ÉS AKTÍV TÁRSADALOM
KÖRNYEZET	Á2: MEGŐRZÖTT ÉPÍTETT ÖRÖKSÉGÉVEL EGYÜTTÉLŐ, JÓ MINŐSÉGŰ, TÖBB GENERÁCIÓ SZÁMÁRA VONZÓ LAKÓ- ÉS BELVÁROSI KÖRNYEZET
GAZDASÁG	Á3: ERZSÉBETVÁROS AZ INNOVATÍV ÉS KREATÍV GAZDASÁG KÖZPONTJA

A I. ► BEFOGADÓ, SZOLIDÁRIS ÉS AKTÍV TÁRSADALOM

Erzsébetváros a közösségi élet és a hagyományok terén régi múltra tekint vissza. A kihívást ma az jelenti, hogyan tudja Erzsébetváros a külső környezetben tapasztalható trendek mellett erősíteni a közösségi összetartozást valamint a fiatalok és beköltözők körében hogyan képes a helyhez való kötődést növelni, a helyi hagyományok és a helytörténeti tudás fennmaradását biztosítani.

Erzsébetváros Önkormányzata fontos, hogy lehetőségeihez mérten sokoldalúan gondoskodjon lakóiról, s rendelkezésére álló eszközeivel segítse a társadalmi leszakadás megelőzését. Ennek érdekében elérhetővé kell tenni mindazon szolgáltatásokat és eszközöket a lakosok számára, melyek biztosítják a munkaerőpiacon való sikeres részvételt, az egészség megőrzését, a szociális biztonságot.

Az aktív és időskorú lakosság esetében is meg kell teremteni azokat a lehetőségeket, melyek az önmaguk sorsáért tenni akaró állampolgárok számára az újrakezdést, illetve a nehéz élethelyzetekből való kikerülést segíti. Fontos, hogy a lakosság körében növekedjen az öngondoskodás szintje az egészségmegőrzés területén, a munkavállalási korúak pedig élni tudjanak azokkal a képzési, átképzési lehetőségekkel, melyek adott esetben a munka világába való visszatérésüket biztosíthatja.

Nagyon fontos cél a társadalmi összetartozás erősítése, a közösségi élet feltételeinek megteremtése, többek között a kulturális, sport és helyi identitást erősítő rendezvényeken keresztül. A társas kapcsolatok minősége, a közösségi élet „megélése” - különösen az idősödő, elmagányosodással veszélyeztetett lakosság számára - az életminőség és a kerülethez való kötődés nagyon fontos összetevője, de az egymással törődő közösségek nagyon nagy szerepet játszanak - egyfajta jelzőrendszerként működve - a szociális problémák időben történő kezelése és a közbiztonság javítása terén is.

A II.**► MEGŐRZÖTT ÉPÍTETT ÖRÖKSÉGÉVEL EGYÜTTÉLŐ, JÓ MINŐSÉGŰ, TÖBB GENERÁCIÓ SZÁMÁRA VONZÓ LAKÓ- ÉS BELVÁROSI KÖRNYEZET**

Erzsébetváros identitásának meghatározó eleme épített öröksége, az az épületállomány és az a városi szövet mely jellemzően a XIX. század végén és a XX. század elején alakult ki. A kerület jelentős része az „Andrássy út és történelmi környezete” elnevezésű UNESCO Világörökségi helyszín védőzónája.

Erzsébetváros különleges adottsága, hogy szinte egyidőben épült, így a kerület szinte teljes egészében egyedülálló stílusegyüttest alkot. A száz évnél is idősebb, körülépített udvaros, eklektikus bérházakból épült értékes épületállománya azonban problémát is jelent: az épületek műszaki leromlottságát, funkcionális és energetikai avultságát, a zöldfelületek hiányát, a szűk utcák forgalmi terhelését, a parkolási hiányokat, amelyeknek enyhítése közép távon a kerület feladata.

Erzsébetváros sajátos beépítése következtében a főváros egyik legsűrűbben lakott kerülete, mely a rendszerváltás utáni években jelentős lakosságvesztést élt át, különösen az aktív korú, gyermekes családok elköltözése volt jellemző. A kerület korösszetétele részben az idősök irányába tolódott el, ezzel párhuzamosan a fővárosi viszonylatban megfizethető ingatlanárak a kerület egyes részeit a fiatal, első lakást vásárló, gyorsan cserélődő népesség számára tették vonzóvá. A lakosságvesztés tartós megfordításához a kerület lakókörnyezeti minőségének jelentős emelése szükséges.

A lakókörnyezeti minőség egyik legfontosabb tényezője az **eklektikus épületállomány megújítása**. A lakásállományban viszonylag magas a kisméretű, alacsony komfortfokozatú lakások aránya, melyek kialakítása, hűtő- és fűtési szerkezetei, a nyílászárók hanggátlása, hőszigetelő képessége és az előregedett gépészeti rendszerek hatékonysága elmarad a mai követelményektől. Mivel a lakások tulajdonosai sokszor nem képesek a felújításokat finanszírozni, a kerületi önkormányzat évek óta sikeres **támogatási rendszert** működtet. A pénzügyi támogatással párhuzamosan szükséges olyan **szakmai támogató programot** kidolgozni, amely az eklektikus épületek történelmi szerkezeteinek megfelelő műszaki megoldásokat dolgozza ki, illetve terjeszti. Erzsébetváros célja, hogy a támogatási program és a szakmai programok segítségével minél több lakóépület újuljon meg.

A közterületek egy része erősen kitett a nagy napi forgalomnak. A Király utcán, a Gozsdu udvar környékén a nagyon felerősödött turisztikai és vendégforgalom a szomszédos utcákban is érezteti hatását. Erzsébetváros Önkormányzata továbbra is szeretné megőrizni élhetőségét és lakófunkcióját, mely erőteljes konfliktusban áll a vendéglátóhelyek egy-egy utcaszakaszon jelentkező koncentrációjával.

A kerület és általában a belváros folyamatos problémája az egyre növekvő parkolási igény kielégítése, mely mind a kerületet határoló hagyományos tengelyek kereskedelmi funkcióinak kiszolgálására, mind a lakossági igények miatt fontos. Mivel felszíni új területek bevonásához nincsenek meg az adottságok, a jövőben is foglalkozni kell az esetleges mélygarázsépítés lehetőségeivel, illetve a lakossági – főleg a közterületi gépkocsi tárolásból adódó többletigények megoldási lehetőségeivel (pl. kerület peremén a jelentősebb ingatlanfejlesztésekhez kapcsolódó, lakossági célú kapacitások – Városligetben, Keleti pályaudvarnál).

A III.**► ERZSÉBETVÁROS AZ INNOVATÍV ÉS KREATÍV GAZDASÁG KÖZPONTJA**

Erzsébetváros célja, hogy megfelelő gazdasági környezetet biztosítva az itt lévő vállalkozások a gazdaság minden területén sikeresebbek legyenek, profiljuk, működési színvonaluk, városképi megjelenésük illeszkedjen a kerület minőségi kulturális-központ identitásához. Ez egyrészt a már kerületben működő vállalkozások megerősödését, másrészt a magas hozzáadott értéket képviselő és a kreatív új vállalkozások, minőségi szolgáltatást nyújtó cégek kerületbe vonzását jelenti. Ehhez az önkormányzat a vállalkozásokat körülvevő fizikai környezet fejlesztésével (az épített környezet örökségének védelme és minőségének fejlesztése), illetve az

együttműködés erősítésével és az önkormányzati ügyintézés komfortosságának és az információszolgáltatás hatékonyságának növelésével tud hozzájárulni.

Erzsébetváros Önkormányzatának szerepe elsősorban a sokféle információ közvetítésére terjed ki. A kerület is bekapcsolódott az üres üzletek hasznosítását célul kitűző „Rögtön jövők” programba, mely a használaton kívüli helyek presztizsének, így a kereslet növelését tűzi ki célul.

Az önkormányzati ingatlanok közül egy jelentős felújítás a Klauzál téri vásárcsarnok megújítása, mely számos vállalkozásnak ad helyet. A piac társadalomszervező és a lakosság ellátásában betöltött szerepe ellensúlyozza a műemléképület felújításából adódó extra költségeket.

A kerület gazdaságfejlesztési koncepciójának egyik fontos célja a hagyományos kiskereskedelmi övezetek fejlesztése, többek között a városrehabilitációs, illetve egyéb településfejlesztési projektekkel összhangban. A közterek és a kisvállalkozások fejlődése szinergikus hatást fejt ki, egymást erősíti a két folyamat.

Erzsébetváros a saját eszközeivel folyamatosan hozzá kíván járulni a helyi gazdasági, a szolgáltatási és a kreatív-innovatív szereplők számára egyaránt vonzó vállalkozási környezet megteremtéséhez, s ennek érdekében mind a gazdasági élet szereplőivel, mind a szomszédos kerületekkel aktívan együttműködik, valamint kezdeményező szerepet vállal a fejlődő gazdaság igényeihez igazodó környezet létrehozásában.

2.2. Tematikus (R) és területi (TR) részcélok, valamint a beavatkozások területi egységeinek meghatározása

R1 ► Érték- és környezettudatos aktív helyi közösségek

Erzsébet város rendkívül gazdag és sokszínű kulturális és épített örökségének megőrzéséhez elengedhetetlen, hogy az itt élők ismerjék kerületük értékeit, és aktívan részt vegyenek annak megóvásában. Erzsébetváros önkormányzata támogatni kívánja a helyben működő, többek között örökség- és környezetvédelemmel foglalkozó kulturális intézményeket, civil szervezeteket. A kerület nagy hangsúlyt fektet az ismeretterjesztés különböző formáira is, és célja, hogy az örökség-és környezetvédelem szerepet kapjon a kerületi alapfokú oktatásban is.

Az Önkormányzatnak egy, a **helyi hagyomány és identitás elemeit közvetítő kommunikációs program** bevezetését tervezi a beköltözők integrálására, helyi identitásuk erősítése érdekében.

Erzsébetváros önkormányzata támogatni kívánja a **szomszédsági- és lakóközösségeket**, például a szomszédsági rendezvények, alulról jövő kezdeményezések támogatásával. A kerületi szociális ellátás egyik erőssége a jól szervezett, területi alapú ellátás. Ezt az adottságot kihasználva az Önkormányzat szeretné, ha a kerületben a szociális munka az egyéni esetkezelés mellett a közösségekre, elsősorban a nehéz helyzetben lévő lakóházak közösségeire is hangsúlyt fektetne. A közösségi szociális munka révén egyfelől csökkenthetők a szomszédsági konfliktusok, és tevékeny lakóközösségek jöhetnek létre, másfelől pedig a szociális problémák, válsághelyzetek kezeléséhez is hozzájárulhat (pl. eladósodottság kockázatának csökkentése, stb.) A közösségfejlesztés egyik további fontos célja az idősek helyzetének javítása, hiszen például házon belüli segítségnyújtási kapcsolatok erősítése, és az idős emberek magányosságának oldása két fontos, az időseket érintő problémára is megoldást nyújthat.

Az idősek társadalmi kapcsolatainak erősítésében, magányuk oldásában a civil és egyházi közösségek fontos szerepet játszanak, akárcsak bizonyos szociális ellátások biztosítása terén is. Ezért az Önkormányzatnak célja a **civil és egyházi közösségekkel aktív partnerség** fenntartása és továbbfejlesztése.

→→ Beavatkozási eszközök

- Lokálpatriotizmus erősítése, a közösségi és helytörténeti értékek megőrzése és fejlesztése
- Szélesebb körű, minden korosztály számára elérhető közösségi programok, kulturális aktivitás;
- Szemléletformálás a tudatos egészségmegőrzés, valamint a társadalmi szolidaritás területén;
- Közösségerősítő programok szervezése;
- Közösségi programok, civil szervezetek, egyházak, nemzetiségi szervezetek kulturális, közösségi célú, társadalmi szerepvállalásának támogatása
- Környezetkultúrára nevelés;
- A klímavédelem fontosságának hangsúlyozása környezettudatos szemléletformálással
- Célzott óvodai és iskolai programokra környezet-, és energiatudatos szemlélet területén.
- Nemzetközi kiállítások, konferenciák, workshopok szervezése a jó példák megismerésére;
- Minta és demonstrációs projektek létrehozása és bemutatása;
- Lakossági egészségügyi prevenciók programok
- Szépkorúak programja

R2

► A szükségletekhez és igényekhez rugalmasan igazodó, hatékony humánszolgáltatások

Erzsébetváros Önkormányzata széles skálájú és jól működő humánszolgáltatásokat biztosít lakói számára. Azonban ahhoz, hogy a kerület vonzóbbá váljon az újonnan beköltözők, illetve a gyermeket vállalók számára, elengedhetetlen, hogy szükségletekre reagáló, különböző csoportok igényeit egyaránt kielégítő szolgáltatások biztosítottak legyenek. Ennek érdekében az önkormányzat aktív szerepet kíván vállalni a szükségletek felmérésén alapuló szolgáltatástervezés és az intézményrendszer rugalmasságának növelése terén.

A humánszolgáltatások tervezésénél fontos szempont, hogy a fiatal, gyermekes vagy gyermeket tervezők számára társadalmi helyzettől függetlenül rendelkezésre álljanak (elérhető távolságban) azok szolgáltatások, melyek a gyermekneveléshez fontosak, mint például a gyermekek napközbeni ellátása, és a magas színvonalú egészségügyi és védőnői szolgáltatások. A magas színvonalú szolgáltatások csökkentheti a gyors és relatíve nagymértékű ki- és beköltözési potenciált. Külön figyelmet kell fordítani a sajátos nevelésű igényű és fogyatékkal élő gyermekek lehetőség szerint integrált, minőségi oktatására, már óvodás kortól kezdve.

A kerületnek célja, hogy a **növelje a helyiek foglalkoztatottságát**, érdemben hozzájárulva ezzel a jövedelmi szegénység csökkentéséhez. A kerület amellet, hogy különböző munkaerő-piaci reintegrációt célzó programokat működtet és támogat (mint például a MASNI elnevezésű hátrányos helyzetű nők elhelyezkedését segítő iroda), aktívan együtt kíván működni a helyi **gazdasági szereplőkkel és beruházókkal**. Az együttműködés célja, hogy a fiatalokat célzó gyakornoki programok induljanak, illetve hogy a munkaerő-piaci reintegrációt célzó projektekben vagy akár a közfoglalkoztatásból a nyílt piacra való visszatérés során a helyben működő vállalkozók, beruházók részvételét foglalkoztatóként.

→→ Beavatkozási eszközök

- Házi segítségnyújtás elérhetőségének növelése
- Közösségi terek kialakítása kiemelt figyelemmel a kisgyermekes anyákra és a 10 éven felüli fiatalokra.
- A lakossági igényekre rugalmasan reagáló, térben is az igények szerint alakítható, fenntartható közszolgáltatási intézmények;
- Szolgáltatások könnyű elérhetőségének biztosítása;
- Kulturális-közösségi intézmények fejlesztése, megújítása;
- Közösségi események, ifjúsági programok szervezése;
- Bölcsődék, nevelési, oktatási intézmények minőségi fejlesztése, kapacitások rugalmas alakítása;
- Művészeti oktatás fejlesztése, bevonása a kerület kulturális életébe;
- Jól szervezett, hatékony, polgárbarát önkormányzati hivatal működtetése.
- Épületenergetikai fejlesztések és működési környezet színvonalának fejlesztése a közintézményekben

R3**► Szociálisan hátrányos helyzetűek társadalmi felzárkózásának segítése**

A kerület számára fontos, hogy hátrányos helyzetű lakói helyzetében javulást érjen el, ezért a szociális ellátások folyamatos szükséglet- és kliensorientált fejlesztése mellett támogatja az intézményközi együttműködések erősítést (oktatás – egészségügy – gyermekvédelem), és előremutató, innovatív, társadalmi felzárkózást segítő programok működését. Mindemellett aktív lakáspolitikájával is enyhíteni kíván a hátrányos helyzetű csoportok problémáin. A kerületnek célja, hogy pénzügyi ellátások mellé szolgáltatások is társuljanak, ezért szociális alapellátásában a közösségi szolgáltatások szerepét erősíteni kívánja. Ezek a szolgáltatások „emberközelségük” miatt könnyebbé teszik a célcsoportok bevonását, hatékonyabbá válik általuk az információszolgáltatás is, és bizonyos problémákra célzottabb választ tud adni az ellátórendszer.

A közösségi szolgáltatásoknak kiváló terepet nyújthatnak az egyes lakóközösségek, különös tekintettel a nehézségekkel küzdő társasházakra. A lakóközösségeket célzó közösségi szociális munka, a kerület által tervezett közös képviselő programmal párhuzamosan, egymással kiegészülve, hatékony választ adhat a közösségek problémáira (szomszédsági konfliktusok, eladósodottság, stb.), és növeli a lakók életminőségét a vonzó szabadidős programok és egyéb szolgáltatások révén. A közösségfejlesztés hatására megnő a lakók kötődése közvetlen környezetükhöz, s így annak fejlődéséhez is hozzájárulhat. A kerületben működő szociális szolgáltatások rendszerében történt átalakítások hatására megerősödött területi alapú szolgáltatásszervezés, mely adottság kiváló lehetőség a lakóközösségekre fókuszáló munka elindításához.

Fontos cél, hogy a kerületben élők egészségi állapota javuljon, hiszen a megfelelő fizikai, szellemi és pszichés állapot teszi alkalmassá a lakosokat, hogy képesek legyenek munkájuk, munkahelyük megtartására, az új ismeretek megszerzésére, az aktívan és egészségesen megélt életévek meghosszabbítására. Ennek érdekében javítani kell az ellátórendszer működési feltételeit, a prevenció szűrővizsgálatok körének bővítését és a lakosság részvételi aktivitásának növelését. Ugyanakkor a valódi prevenció záloga az egészséges életmód és aktív életvitel népszerűsítése. A kerület önkormányzata fontosnak tartja, hogy a jövőben is biztosítsa, lehetőleg minden korosztály speciális igényeire tekintettel a sportolás, testmozgás feltételeit.

→→ Beavatkozási eszközök

- Probléma-orientált szociális szolgáltatások
- Társasházak közösségének fejlesztése, közösségi szociális munka
- Adósságkezelés
- Háztartásgazdálkodási, és energiatakarékosági képzések
- Egészségügyi alapellátás feltételeinek fejlesztése
- Prevenció és szemléletformálás
- Oktatási, nevelési és bölcsődei ellátás eszközfejlesztése, speciális, a gyermekek hátrányainak leküzdését biztosító szakemberek foglalkoztatása és korszerű, fenntartható programok megvalósítása (tehetséggondozás és hátrányok leküzdése területén egyaránt)
- A szociális ellátásban résztvevő intézményi szolgáltatások körének rugalmas bővítése, szakemberek képzése; az igényekre alapozott, az intézmények együttműködésével megvalósuló fenntartható programok megvalósítása
- A felnőttképzés feltételeinek biztosítása a kerületben
- Közzolgáltatás szakember-szükségleteinek biztosítása

R4**► Lakhatási feltételek javítása és diverzifikálása**

A kerület lakásállománya fontos építészeti örökséget képvisel, azonban jóval öregebb a fővárosi átlagnál, ráadásul jelentős elmaradás van a felújítások terén. A lakhatási szegénység és üresen álló lakások, a be nem jelentett, tisztázatlan jogviszonyú lakók, bérlők is jelentős problémát okoznak.

Erzsébetváros számára fontos cél, hogy a kerületben rugalmas, a különböző igényekre reagáló, minőségi lakáskínálatot alakuljon ki. Ennek érdekében választ kell találni a jelentős felújítási szükségletekre, és támogatni kell az igényekre reagáló lakástípusok kialakítását (pl. idősek, fiatalok és gyerekes családok számára kényelmes lakások), valamint a megfizethető lakhatás biztosításával enyhíthető a lakhatási szegénység. Mindehhez a kerület saját eszközeivel is hozzá kíván járulni.

Az önkormányzatnak célja, a lakásgazdálkodás megkezdett racionalizálása hosszútávon is fenntarthatóvá váljon, úgy, hogy egyben a lakosság különböző csoportjainak szükségleteire is választ adjon. Ezt egy helyzetfeltáráson alapuló, középtávú lakáskonceptió kidolgozásával kívánja segíteni a kerület.

Erzsébetváros lakásállományának nagy százaléka jelentős mértékű felújítási szorul. Ez az önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanokra is igaz, ezért a kerületnek kiemelt célja, hogy a tulajdonában álló ingatlanállományt megújítsa, és ennek során a lehető legjobban kihasználja a rendelkezésre álló külső (pl. operatív programokból származó forrásokat), annak érdekében, hogy minél nagyobb mértékben újuljanak meg a lakások, ingatlanok. A beavatkozások során fontos szempont a lakások energiahatékonyságának növelése, a bérlők rezsiköltségeinek csökkentése és a klímavédelmi szempontok érvényesítése érdekében.

Az önkormányzati célja, hogy a fenntartható ingatlangazdálkodás jegyében a tulajdonában álló (közös költségfizetési kötelezettség miatt magas terhet jelentő) **tetőtereket hasznosítsa**, például fiatalok részére kialakított lakásokkal, vagy nagytöbbségű magántulajdonú házak esetén értékesítéssel. A kis alapterületű, komfort nélküli, lakásra alkalmatlan **szükség lakások** szomszéd lakáshoz kapcsolását, értékesítését, vagy nem lakáscélú bérbeadását felújítással egybekötött hasznosítását tervezi az önkormányzat. A **használaton kívüli további bérlemények** (pincék) felhasználásával pedig a kerület a **sport és rekreációs kínálatát** kívánja bővíteni.

További cél a **100%-ig önkormányzati bérházak kezelésével**, hasznosításával kapcsolatos elvek, elképzelések rögzítése, és azok megvalósítása. Ezekben a bérházakban, felújítás és átalakítás után valósulhat meg a tervezett Családok Átmeneti Otthona, Szobabérlők Apartman háza vagy a Fecskeház, mely intézmények a lakhatási nehézségekkel küzdők gondjainak célzott enyhítését szolgálják.

A kerület célja egy kerületi közös képviselői programot létrehozása, mely a társasházak jobb működését segíti elő, különös tekintettel a hátrányos helyzetű lakóközösségekre. A program fókuszában a menedzsment ismeretek fejlesztése és a szociális problémákra adott helyi válaszok állnak. A program a már meglévő társasházi támogatások rendszerébe épülne be.

→→ Beavatkozási eszközök

- Lakásállomány minőségi megújítása, gazdaságos fenntartás feltételeinek növelése;
- Krízistámogatások: kémény-, gáz- és ablakfelújításokra társasházaknak
- Önkormányzati bérlakás-állomány felülvizsgálata és minőségi fejlesztése;
- Önkormányzati bérlakások felújítását célzó közfoglalkoztatási mintaprojekt kialakítása
- Lakás céljára alkalmatlan szükség lakások összevonása szomszédos lakásokkal, vagy értékesítés/ más célú bérbeadás révén való hasznosítás.
- Súlyos eladósodás megelőzése érdekében a lakásgazdálkodás és a szociális ellátórendszer közötti együttműködés erősítése

R5

► **Sport, rekreációs lehetőségek bővítése a használaton kívüli bérlemények (pincék) felhasználásával**

Erzsébetváros Önkormányzata kiemelt jelentőséget tulajdonít a sportnak, mint az aktív, egészséges életmód egyik legfontosabb eszközének. Belső kerületi pozíciója miatt sajnos minimális szabadtéri sportlehetőség van jelen a kerületben, elsősorban kisebb, beltéri típusú funkcióbővítésre van lehetőség.

Erzsébetváros Önkormányzatának célja, hogy a sportolási és rekreációs lehetőségek bővüljenek a kerületben, ezért a meglévő infrastruktúráját fejleszteni kívánja.

A fiatalok egészséges fejlődése érdekében növelni kell a tornatermek számát, hogy biztosítva legyen a mindennapos testneveléshez szükséges infrastruktúra.

A sportolás mellett az egészség megőrzése érdekében a lakosság egészség-védelme érdekében fejleszteni, illetve fenntartani szükséges felnőtt szűrőprogramokat és a gyermekek szűrési programját.

Erzsébetváros saját eszközeivel, valamint a helyi szervezetekkel, intézményekkel való együttműködésen keresztül tovább javítja a helyi sportolási és rekreációs lehetőségeket, a lakosság igényeihez igazítva. Ehhez felhasználja az önkormányzati tulajdonú, használaton kívüli bérlemények (pincék) kedvezményes bérbeadásának eszközét is, amennyiben az a támogatandó sport és egészséges életmód funkciójára hasznosul

A kerület sajátos szabadterei az építési foghíjak, melyeknek ideiglenes hasznosítása sport, rekreációs, illetve közösségi funkcióval nemcsak az aktivitások helyszíneit gazdagíthatja, hanem a jelenlegi konfliktusos használatot is (hangos szórakozóhelyek) javíthatja, elfogadottabb funkciókra cserélheti.

→→ **Beavatkozási eszközök**

- Meglévő és tervezett rekreációs, sport- és aktív szabadidős területek fejlesztése, kínálatbővítése, minden korosztály számára elérhetően, intézményi területek bevonása a kínálatba (pl. nyitott „tornaterem/udvar” program;
- Prevenció, szűrő programok folytatása, a bevont kínálati kör és célcsoportok bővítése;
- Sportélet támogatása, népszerűsítése, a bevont sportágak és célcsoportok szélesítése;
- Óvodai, iskolai sportinfrastruktúra fejlesztése;
- Környezeti terhelés csökkentése;
- A klímavédelem fontosságának hangsúlyozása környezettudatos szemléletformálással.

R6**► Az eklektikus történeti épületállomány értékelvű megőrzése és megújítása, minőségi fejlesztése**

A kerület egyedülálló építészeti örökségét az egységes, egyidőben épült és szinte eredeti folytonosságában fennmaradt eklektikus épületállománya adja. Fontos kihangsúlyozni, milyen óriási szerepe van annak, hogy ilyen nagy, egybefüggő területen van jelen ez a stílus egység, így nemcsak az egyes épületek, de a minél teljesebb területi egység is megőrzendő, annak folyamatosságában.

Az építészeti mellett a városépítészeti értékek megőrzésének fontos eszközei:

- A történeti beépítések karakterének megtartása
- A történeti épületállomány felújításának, korszerűsítésének, hasznosításának előnyben részesítése a bontással és az új építéssel szemben
- Az energiahatékonyságot célzó és a megújuló energiák felhasználását támogató programok a történeti épületállományhoz adaptálva

Erzsébetváros lakóterületi státuszát kívánja erősíteni, ezért a vonzó, magas minőségű lakókörnyezet biztosítása kiemelt fontosságú cél. Ez a cél ugyanakkor hozzájárul ahhoz is, hogy a terület képes legyen erősíteni és fenntartani azt szerepét, amit Budapest kulturális turisztikai kínálatában betölt.

A komplex szemléletű rehabilitáció lényege, hogy az épületállomány, a közterek- és közlekedési területek, valamint a meglévő zöldfelületek egymással összehangoltan kerüljenek megújításra.

Az önkormányzat továbbra is támogatni kívánja a társasházakat pénzügyi-pályázati konstrukcióin keresztül, hogy a szükséges felújítások megtörténjenek. Növelni kell a társasházak forrásszerzési esélyeit, szakmai támogatási programmal is. A kerület érdeke, hogy a társasházak jól és fenntarthatón működjenek. Ennek érdekében kívánja az önkormányzat a társasházi működés és az épület-felújítások műszaki hátterének ismereteit bővíteni a lakosság és különösen a társasházkezelést ellátó vállalkozások körében. Az energiahatékonysági felújítások kérdése műemléki környezetben kellő körültekintést igényel, hiszen az általánosan elterjedt korszerűsítési módok nem alkalmazhatók (pl. külső homlokzati hőszigetelés, műanyag-nyílászárók beépítése). Erre a kérdésre ad majd javaslatot Budapest Főváros Önkormányzata által, az érintett kerületek együttműködésével kidolgozandó kézikönyv

Az egyes városrészek társadalmi – szociológiai jellemzőit, és a kerületben lévő épületállomány átlagos állapotát összevetve, jól kirajzolódik, hogy az Erzsébet körüttől kifelé eső területek a társadalmi és fizikai leszakadással veszélyeztetettek. A komplex szemléletű városrehabilitáció feladata itt már nem csak az épített környezet egyes elemeinek megújítására, javítására terjed ki, hanem társadalmi programok révén az itt élő lakosság esélyeinek növelésére, hátrányainak csökkentésére is szükség van.

→→ Beavatkozási eszközök

- A történeti épületállomány felújításának, korszerűsítésének, hasznosításának előnyben részesítése a bontással és az új építéssel szemben
- Az energiahatékonyságot célzó és a megújuló energiák felhasználását támogató programok a történeti épületállományhoz adaptálva
- Színvonalas építészeti minőség megkövetelése új építéseknel és meglévő épületek felújításánál egyaránt;
- A környezeti konfliktusok mérséklése a területhasználat optimalizálásával

R7**► A közterületek közlekedési, használati és minőségi megújítása**

- A gépjármű forgalom és a közterületi parkolási terhelés csökkentése

Erzsébetváros történeti városközponti elhelyezkedése egyszerre jelent előnyt és hátrányt. Budapest szerkezeti sajátosságaként a belső területek jelentős közlekedési terheléssel jellemezhetőek, mely mind káros környezeti kibocsátás, mind forgalmi szempontból előnytelenül érintik jelenleg a kerületet. Előnyként jelenik meg azonban a jó tömegközlekedés és a nagy beépítési sűrűség miatt a kis gyalogos távolságok elvének jó érvényesíthetősége.

A lakókörnyezet minőségét alapvetően meghatározza belső utcák autós forgalma, az ebből adódó légszennyezés és zajterhelés. A közlekedést érintő célok ezért két szinten fogalmazhatóak meg: a kerületi lakóutcák átmenő forgalmának minimálisra szorítása, **vegyes forgalmúvá alakítása** a szelíd mobilitási formák (kerékpáros, gyalogos) előnyben részesítésével, valamint a kerülethatárt érintő fővárosi közösségi közlekedési fejlesztéseket, a bicikliút-hálózat további fejlesztését.

Az erzsébetvárosi lakókörnyezet jelentős problémája a történeti lakóépületekkel határolt utcákon a parkolás megoldatlansága, a felszíni parkolás. Ennek megoldására parkolási koncepciót kell készíteni, mely feltárja a **lakóterületek peremén, térszín alatt vagy parkolóházakban létesítendő parkolóhelyek létesítésének lehetőségeit**. Az új lakó-, iroda-, turisztikai fejlesztéseknél előnyben részesíti azokat a formákat, amelyek nem járnak a terület további gépjárműterhelésével (pl. car-sharing, autó-mentes lakásformák). A parkolás kérdései azonban szintén fővárosi szintű stratégia mentén oldhatók meg (a P+R parkolók bővítése, a szomszédos kerületek parkolással kapcsolatos stratégiái, a közösségi közlekedés rendszerének és a városi hivatásforgalmi kerékpározás fejlesztése).

- Az infrastruktúra-hálózatok megújítása a minőségi, zöldfelületekkel ellátott közterületek létrehozása érdekében

A kerület szűkös mozgástere ellenére nagy hangsúlyt fektet a minőségi, zöld lakókörnyezet megteremtésére. **A lakosság testi-lelki egészségének megőrzése érdekében** csökkenteni kívánja a **környezeti ártalmakat (zaj, károsanyag- kibocsátás, CO₂, fényszennyezés) és kedvezőtlen klímahatásokat (hőszigetelés)**. Ezt egyfelől a **közterületek gépjárműforgalom és a parkolási általi terhelésének csökkentésével**, másfelől pedig a **zöldfelületi rendszer fejlesztése** érvén kívánja elérni. A kerület a zöldfelületi ellátottsága rendkívül alacsony a sűrű beépítés miatt, illetve a belvárosi gépkocsi forgalom is nagy terhelést jelent. A kerület zöldfelület rendszert a meglévő parkok állapotának javításával, illetve új zöldítési lehetőségek vizsgálata révén kívánja fejleszteni. További közterületek forgalomcsökkentett vagy sétáló utcává alakítása önmagában is enyhíti a terhelést, és helyet adhatnak növények telepítésére, akár csak a felszabaduló parkolóhelyek. Belső-Erzsébetváros turisztikai vonzereje is tovább erősíthető a gyalogos-barát felületek kialakításával. Emellett (akár ideiglenes, dézsákban telepített) fasorok, belső udvarok, erkélyek zöldítése is hozzájárul a kerület levegőminőségének javulásához, élhetőségének növeléséhez.

→→ Beavatkozási eszközök

- A helyi közlekedési igényeknek megfelelő kerékpáros közlekedés feltételeinek megteremtése, differenciált hálózat kialakítása;
- Gyalogos és kerékpárbarát rendszerek fejlesztése, népszerűsítése;
- A közösségi közlekedés előnyben részesítése, közösségi közlekedési hálózatok tényleges igényeket kielégítő fejlesztése,
- A forgalomszabályozási és utas-tájékoztatási rendszer további fejlesztése;
- Közlekedésbiztonsági fejlesztések;
- A zaj- és légszennyezés (CO₂) csökkentése komplex, összvárosi szintű stratégiák keretében;

- Lobbitevékenység a villamos-fejlesztésért a Rákóczi úton
- Vegyes forgalmú utcák kialakításának vizsgálata, majd hálózatos átépítése
- Parkolóházak/mélygarázsok építési helyének kijelölése a lakózónák peremén
- Parkolási információs rendszer a közterületi és a parkolóházakban lévő helyek integrálásával
- Helyi lakosság parkolásának támogatása a meglévő parkolóházakban
- A kereskedelmi tengelyek mentén a kereskedelem élénkítését segítő megálló helyek létesítése, speciális szabályozással

R8**► A környezeti ártalmak és kedvezőtlen klímahatások csökkentése**

Erzsébetváros zöldfelületi ellátottsága nagyon alacsony, és a beépítés sajátosságai miatt a bővítésre sincs igazán lehetőség. A kerület levegőminőségének javítására, a nyári felmelegedés csökkentésére Erzsébetváros minden lehetőséget megragad **a zöldfelületek növelésére, zöld városi elemek szaporítására**, hogy a parkok, terek a lehető legjobb minőségben, a lehető legnagyobb használati értéket szem előtt tartva újuljanak meg, képesek legyenek a különböző lakossági célcsoportok igényeit kielégíteni. A lokális zöldfelületek közül az Erzsébetvárossal határos Lövölde tér megújítása a szomszédos kerületek közös érdeke.

A tömbökben az önkormányzat támogatni kívánja a társasházi udvarok szépítését, s egy tömbszintű modell kidolgozásával javaslatot és kísérletet kíván arra is tenni, hogy az egymással szomszédos udvarok a nagyobb térélmény és egybefüggő zöldfelület érdekében hogyan fejleszthetők. Szükséges megvizsgálni a magán területeken – udvarokban, tetőterekben, tűzfalakon, stb. – létrehozható és fenntartható zöldfelületek szakmai és finansziális támogatásának lehetőségeit is.

A klímaváltozás komoly kockázati tényező, amely az erőforrásokat veszélyezteti, lakosság életmódját, életvitelét érintheti, valamint egészségkárosító hatása mérhető, hiszen az okozott hőhullámok többethalálozást idéznek elő, és betegségek kialakulásának többletkockázatát rejtik.

A növekvő környezeti terhelések miatt nagyobb figyelmet kell fordítani a különböző szennyezési források csökkentésére (lég-, és fényszennyezettség, zajártalmak). Belső-Erzsébetváros nem elhanyagolható kihívása a turizmussal és vendégforgalommal együtt járó zajhatás enyhítése.

A kereskedelmi és vendéglátó létesítmények kialakítására, működésére vonatkozó jogi szabályozási rendszer változása miatt a helyi szabályozás erősítésének szükségessége, kedvezőtlen irányú folyamatok lassítása, megállítása, kedvező folyamatok támogatása.

A kerület 100%-ban csatornázott, azonban a hálózat fejlesztése szükséges, új tehermentesítő gyűjtőcsatornák építésével. Amennyiben közműátépítés kezdődik szükséges megvizsgálni a lehetőségét az egyesített közműalagút kiépítésének, mely lehetővé tenné az utcák fásítását is.

→→ Beavatkozási eszközök

- Környezetbarát közlekedés: CO₂-kibocsátás, zaj- és légszennyezés csökkentése;
- Az utcák mentén fasorok telepítésével a városkarakter minőségi javítása;
- Környezeti terhelések, konfliktusok mérséklése;
- Zöld- és egyéb közösségi, rekreációs területek fejlesztése – közterületek mellett a magánudvarok, foghíjak bevonásával;
- Gazdaságilag kevésbé hasznosítható területeken zöldfelületek létesítése, növelése;
- Zajtérkép és intézkedési terv készítése
- Vízfelületek, ivókutak létrehozása

R9**► A kerület funkcionális gazdagságának megőrzése**

A kerületi lakosság életminőségéhez hozzá tartozik a gyalogosan elérhető lakossági kiskereskedelem és szolgáltatások hagyományos jelenléte a belvárosi kerületben. Az autós mallok és városi bevásárlóközpontok terjedése azonban nehezen tartható versenyt támasztott a hagyományos bolthálózattal szemben. Ugyancsak fenyegeti a hagyományos ellátást a city funkciók és a nemzetközi turizmus vendéglátóhelyeinek megjelenése, amely Belső-Erzsébetvárosban könnyen kiszorítja az alacsonyabb profitot termelő, de a helyi ellátásban lényeges kisboltokat. A kerület ezért középtávon a földszinti üzlethelységek nyilvántartásának és bérbeadásának olyan rendszerét kívánja bevezetni, amely **támogatja a helyi lakosság mindennapi ellátását**.

Végül a kerület lakókörnyezeti minőségét meghatározza a lakó-, munkahelyi-, kereskedelmi, szolgáltató és vendéglátó funkciók békés egymás mellett élése. Ennek érdekében Erzsébetváros önkormányzata középtávon a **konfliktushelyzetek megoldásának komplex eszköztárát** fejleszteni kívánja, minden lehetséges módszert integrálva az ajánlott műszaki megoldásoktól a szabályozáson keresztül, a partnerekkel való egyeztetéssel megoldásokig.

A turizmus színvonalának fenntartására elsődleges a **megtelepedő vállalkozások profiljának, építészeti és műszaki kialakításának, környezeti hatásainak, különösen a zaj- és szaghatásoknak szigorú ellenőrzése** a szabályozás minden eszközével, a kerületi és nem kerületi szakmai hatóságok szoros együttműködésével, a lakossági panaszok gyorsított kezelésével.

A kerület vonzerejének a fentiekén kívül egy fontos összetevője, hogy élő kerületről van szó, lakosai ebben az egyedülálló környezetben is mindennapi tevékenységeiket végzik – ez a turisták számára is vonzerőt jelent, ebből adódó interakciók is fontos részei az élményszerzésnek.

A funkcionális gazdagság megőrzéseként tehát a belső területeken a lakófunkció megtartása, a skanzenhatás elkerülése lehet, míg a külső részekben éppen az ott meglévő lakófunkciót kiegészítő minőségi kereskedelem és szolgáltatás megtelepítése, támogatása a cél.

→→ Beavatkozási eszközök

- Zajártalom csökkentése ablakszigetelés program révén
- Innovatív megoldások alkalmazása a lakófunkció megőrzése érdekében (pl. közösségi funkciók telepítése az utcafrontra, lakófunkciók telepítése az udvari lakásokba).
- A belső területek turizmust kiszolgáló szolgáltatások területi koncentrációjának oldása, a Körúton kívülre is vonzása
- A külső területeken a meglévő lakófunkciót kiszolgáló minőségi kereskedelem és szolgáltatás megtelepítése, támogatása
- Közterületek fejlesztése, rendbentartása, lakossági szemléletmód változtatása, bevonás erősítése;

R10 ► Kreatív és kulturális gazdaság további fejlődése a helyi hagyományokon alapulva

Erzsébetváros gazdaságfejlesztési elképzeléseinek egyik legfontosabb eleme a kreatív és kulturális gazdaság szerepének erősítése, hiszen a kreatív és kulturális ipar előremutató, innovatív szegmense a gazdaságnak és egyben a kerület kulturális, gazdasági hagyományaira is épít, ezáltal szervesen illeszkedik a helyi gazdasági életébe, és életszerű fejlesztési irányt képvisel.

A kreatív ipar jellégéből fakadóan a **szereplők hálózatosodása és klaszterfejlesztése** könnyen elősegíthető, s ehhez jó alapot jelent a Belső-Erzsébetváros területi egységéből fakadó előnyök. A kreatív ipar szereplőinek hálózatosodása nem csak a saját fejlődésüket segíti elő, hanem egyben a kerület vonzerejét is növelik. Ez azért is fontos, mert Erzsébetváros számára fontos cél, hogy egy **kreatív gazdaságra épülő márka kialakításával** megalapozza a kerület városmarketing tevékenységét. A márkaépítést a kerület egyes karakteres területeinek tematikus funkciók alapuló fejlesztése is segíti, mint például a Klauzál téren a kulturális, művészeti tevékenységek, szolgáltatások erősítése.

Erzsébetváros Önkormányzata a **hasznosítatlan épületek, foghíj telkek és üres helyiségek hasznosításával a kreatív gazdaság (IT, design, kézműves) szereplőinek megtelepedését** és sikeres működését kívánja elősegíteni, míg ezzel szemben az élelmiszer, kiskereskedelmi és vendéglátói-pari tevékenység céljából való bérbeadását, illetve a már meglévő bérlemények ilyen irányú funkcióváltását sem támogatja.

Erzsébetváros célja, hogy ez a kerületi kulturális tematika Budapest márkafejlesztésében és marketingkommunikációjában is kellő hangsúlyt kapjon. A digitális tartalmak és az arculat fejlesztésében is szerepet kaphatnak azok a kreatív cégek, melyek a kerületet választják vállalkozásaik telephelyéül.

Ez a találkozási alkalmas, interakciókban gazdag belvárosi környezet vonzza azokat a fiatalokat, akik vállalkozásaikat lehetőleg lakóhelyük közelében, könnyen megközelíthető belvárosi helyszínen képzelik el. A hazai start-up cégek közül jó néhány a szomszéd kerületben működik, a kerület célja, hogy számukra is vonzó legyen. Együttműködve a különböző szervezetekkel (pl. Design Terminal) a kulturális és kreatív vállalkozásokkal, erősíteni kell Erzsébetvárosban a klaszterek kialakulását, megerősödését, az új vállalkozásoknak helyt biztosító inkubátorházak, közösségi irodák kialakítását.

→→ Beavatkozási eszközök

- Inkubátor irodaműködtetése start-upoknak és kreatív-ipari kisvállalkozásoknak
- a szereplők hálózatosodása és a klaszterfejlesztés
- Kreatív gazdaság brand építése
- Hasznosítatlan épületek/ foghíjak/ helyiségek a kreatív (IT, design, kézműves) gazdaságot segítő hasznosítása
- A helyi hagyományokon alapuló „alkotás” központú, innovatív ágazatok jelenlétének erősítése
- Intézkedések a lakosság és vállalkozások működése közötti konfliktusok csökkentésére

R11**► A kulturális turizmusban rejlő lehetőségek intenzívebb és fenntarthatóbb kihasználása az épített és kulturális örökség bázisán**

Belső-Erzsébetvárosban az UNESCO védettség (világörökségi háttérterület) élvező zsidó negyed kulturális, építészeti örökségnek, illetve főként az üresen álló ingatlanokban nyíló romkocsmák nyújtotta szórakoztató funkciójának köszönhetően a városrész jelentős turisztikai vonzerővel rendelkezik. A szórakoztató funkcióval bíró területeket övező utcák egyre több, a kreatív ipari kisvállalkozások irodáinak, műhelyeinek adnak otthont.

A kerületnek fontos célja, hogy a fenti, jórészt spontán mód elindult folyamatokat tudatos helyi gazdaságpolitikával olyan irányba fejlessze tovább, a kerületben élők, illetve a kerületet használó turisták, az őket kiszolgáló ipar és a kreatív, innovatív gazdaság szereplőinek érdekeit messzemenő figyelembevételével. A kerületnek célja, hogy a „bulinegyed” turisták által intenzíven használt tömbjeit vonzóvá tegye a kreatív, innovatív kisvállalkozások számára. A kreatív gazdaság szereplői nappal (iroda-funkció), míg a szórakozni érkezők főként este, éjjel használják a városrészt, így a két funkció (szórakoztató, gazdasági) nem csak hogy jól kiegészítik egymást, hanem arculatukkal kölcsönösen erősítik egymás, és ezáltal a város arculatát.

Erzsébetváros Önkormányzata számára fontos cél, hogy **a turizmus és a kreatív gazdaság a Nagykörúton túl is megtelepedjen**, így a szórakoztató és kreatív gazdasági funkciók eloszlásának lazításával új területekre terjeszthető ki ezek gazdaságélénkítő hatása. Továbbá csökkenthető a turizmus intenzitása, így az itt élők és a területen szórakozók közti konfliktusok is enyhülhetnek. A körúton kívüli területeken elsősorban kulturális szolgáltatásokkal (pl. színházak, Róth Múzeum, stb.) és a kreatív ipar megjelenésével tehető vonzóvá a turizmus számára, az épített környezetet értékei ugyanis itt kevésbé számottevőek. A Külső-Erzsébetváros vonzerjét tovább növeli a Városliget közelsége.

Erzsébetváros Önkormányzata számára fontos cél, hogy **a turizmushoz kapcsolódó újszerű kereskedelmet és szolgáltatásokat támogassa, minőségi irányba terelje**. Fontos, hogy a vendéglátó és egyéb szolgáltatások külső megjelenése, utcaképi látványa a kerület, különösen pedig a zsidó negyed arculatába illeszkedjen. Emellett a minőségi, sokszínű piaci szolgáltatások révén „lazulhat” az jelenleg intenzív szórakoztató funkció, azáltal, hogy a szektor más szereplői is képviseltetik magukat a vendéglátás dominanciája mellett, és ezáltal színesebbé válhat az idelátogatók köre.

→→ Beavatkozási eszközök

- Kulturális és kreatív hely imázs erősítése (programok)
- Kulturális együttműködés a szomszéd kerületekkel
- A kulturális célra alkalmas, használaton kívüli ingatlanok kiejánlása, fejlesztése – együttműködve a helyi civil és egyházi szervezetekkel

R12 ► A helyi foglalkoztatás erősítése

Erzsébetváros Önkormányzat célja, hogy a növelje a helyiek foglalkoztatottságát, az ön maga megélhetését biztosító lakosság arányának növelése és a jövedelmi szegénység csökkentésének érdekében. A kerület támogatja a munkahelyteremtést, és a helyi cégek versenyképességének növelését. Továbbá amellett, hogy különböző munkaerő-piaci reintegrációt célzó programokat működtet és támogat (mint például a MASNI elnevezésű hátrányos helyzetű nők elhelyezkedését segítő iroda), aktívan együtt kíván működni a helyi gazdasági szereplőkkel és beruházókkal. Az együttműködés célja, hogy a fiatalokat célzó gyakornoki programok induljanak, illetve hogy a munkaerő-piaci reintegrációt célzó projektekben vagy akár a közfoglalkoztatásból a nyílt piacra való visszatérés során a helyben működő vállalkozók, beruházók részvételét foglalkoztatóként. Emellett az Önkormányzat a munkaerő piaci versenyképesség növelését az oktatás fejlesztésével is növelni kívánja.

Erzsébetváros gazdaságfejlesztési céljai között kiemelt helyet foglal el **a helyi foglalkoztatás erősítése** (munkahelyteremtés támogatása, helyi cégek versenyképességének növelése). A csökkenő szintű segélyezés miatt is fontosabbak között, hogy a családok munkajövedelemmel rendelkezzenek. Az önkormányzatnak a közfoglalkoztatáson túl kevés eszköze van a munkaerőpiaci folyamatok befolyásolására. Azonban szoft programokon keresztül, illetve a gazdasági és civil szférával való partneri viszony révén Erzsébetváros erősíteni kívánja a helyi foglalkoztatást. Az önkormányzat támogatni kívánja a foglalkoztatás terén aktív civil szervezeteket, illetve a munkaadók és munkakeresők közti kommunikáció elősegítését.

→→ Beavatkozási eszközök

- Munkahelyteremtés támogatása a helyi cégeken keresztül
- Gazdasági szereplőkkel/beruházókkal együttműködés a helyiek foglalkoztatásának érdekében
- Pályaválasztási tanácsadó szolgálat működtetése
- Felnőttképzés támogatása
- Piacképes szakmák megszerzésének támogatása a közmunka programmal keretében.
- Hátrányos helyzetű fiatalok gyakornoki programja a kreatív és vendéglátó-ipar szereplőinél
- Foglalkoztatás, képzés terén aktív civilek támogatása
- Mentor program (pl. közfoglalkoztatottak nyílt munkaerőpiacra való visszatérése esetén)
-

TR 13

► **Hagyományos nagyvárosi kereskedelmi tengelyek - Nagykörút, Rákóczi út, Király utca / forgalomcsillapítás, kereskedelem élénkítése**

Erzsébetváros Önkormányzatának célja, hogy a hagyományos nagyvárosi kereskedelmi tengelyek, mint a Nagykörút, a Rákóczi út –Thököly út és a Király utca, kereskedelmét élénkítse, hozzájárulva ezzel a helyi gazdaság fejlődéséhez. A kereskedelmi funkciók megerősödését nagyban elősegítheti a forgalomcsillapítás, és a szelíd közlekedési módok előnyben részesítése. A gazdaságfejlesztés beavatkozások további eleme a Portálok, reklámfelületek, közterület-foglalás egységes szabályozása. Mindezek révén kialakulhat egy kellemes, korzó-szerű bevásárló utca hangulat, mely jelentős előrelépést jelent a jelenleg forgalomtól túlterhelt, üresen álló üzletek problémájával küzdő Rákóczi úton és a Nagykörúton, valamint tovább növelheti a Király utca vonzerjét. A különböző kereskedelmi funkciók megtelepedésével a lakossági és turisztikai igények egyaránt kiszolgálhatóak.

➔➔ **Beavatkozási eszközök**

- A nagyforgalmú, fővárosi szerkezeti tengelyek (Rákóczi út, Thököly út) humanizálása: forgalmi rend újraosztása a szelíd mobilitási formák (gyalogos és kerékpáros közlekedés, felszíni közösségi közlekedés) figyelembevételével
- Közterületi parkolás kialakítása a kereskedelem élénkítése érdekében, parkolás-szabályozás a rövid idejű parkolás támogatásával
- Kihasztnátlan üzlethelyiségek felmérése
- Önkormányzati üzlethelyiségek támogatott bérbeadása kulturális, társadalmi, vendéglátó funkciók számára
- Portálok, reklámfelületek, közterület-foglalás egységes szabályozása
- Üzletutcak szervezése a helyi üzlettulajdonosokkal
- Közös marketing
- Brandépítés kulturális eseményekkel, fesztiválokkal
- Széles spektrumú kereskedelmi-szolgáltatási hálózat kialakítása;
- Helyi kiskereskedelem támogatása, piac gyalogos megközelíthetőségének erősítése;
- Közterületek minőségjavítása, sétálóutcak szerepe, gyalogos- és kerékpáros-barát rendszerek preferálása;

TR 14

► **Zsidónegyed, Klauzál tér / komplex kulturális-turisztikai kínálat fejlesztése**

A kerület a Zsidónegyed történeti-építészeti adottságaira és a romkocsmakultúrára alapulva a nemzetközi turizmus elsődleges desztinációjává vált. Az elsődlegesen megtelepült szórakozóhelyek után mára érzékelhető a kapcsolódó turisztikai és kreatív startup cégeknek, kereskedelemnek a helykeresése a területen. Egyre nagyobb az aránya egy ideiglenesen megtelepedő, jellemzően fiatal, magasan képzett, nemzetközileg mobilis rétegnek. A felgyorsult folyamat veszélyeket is hordoz, egyrészt mert a vendéglátásban érzékelhető az olcsó, igénytelen formák előretörése, másrészt a túlzott területi koncentráció rövidtávon lakossági konfliktusokat, hosszú távon turisztikai gettó kialakulását okozhatja. Ugyanakkor a helyzetet kihasználva Erzsébetvárosnak lehetősége adódik, hogy nem csak a budapesti turizmus, de a főváros kreatív gazdaságának egyik központjává váljék. A gazdaságfejlesztés ennek megfelelő eszköztárának kifejlesztése az önkormányzat középtávú célja.

A turizmus színvonalának fenntartására elsődleges a **megtelepedő vállalkozások profiljának, építészeti és műszaki kialakításának, környezeti hatásainak, különösen a zaj- és szaghatásoknak szigorú ellenőrzése** a szabályozás minden eszközével, a kerületi és nem kerületi szakmai hatóságok szoros együttműködésével, a lakossági panaszok gyorsított kezelésével.

A terhelés egyik oka a területi koncentráció, ennek oldására és a gazdaságfejlesztés hatásainak kiterjesztésére Erzsébetváros **támogatja a turizmus és a kreatív ipar megtelepedését a Nagykörúton túli területeken**, és ehhez kidolgozza az építészeti szabályozásban, a helyi adóztatási szabályokban, a parkolási szabályozásban, az önkormányzati tulajdonú üzlethelyiségek bérletpolitikájában rejlő lehetőségeket.

A megjelenő kreatív gazdasági vállalkozások további fejlődéséhez és a kritikus tömeg eléréséhez fontos a hálózatosodás és a közös brand építése, ezért Erzsébetváros önkormányzata a helyi vállalkozásokkal, azok szervezeteivel és a helyi civil szervezetekkel együttműködésben középtávon **kidolgozza a brand elemeit és annak közösségi megjelenítési formáit, lehetőséget teremt a hálózatosodás fórumainak**.

➔➔ **Beavatkozási eszközök**

- Klauzál téri üzlethelyiségekbe kulturális profilú szolgáltatások vonzása
- Tematikus séták színes kínálatáról összehangolt információszolgáltatás
- Budapesti Gettóról/ Csillagos házakról köztéri információs táblák elhelyezése

TR 15 ► Csikágó, Verseny utca / szociális városrehabilitációs program

Erzsébetvárosban szociális problémákkal küzdő háztartások lakóhelye nem koncentrálódik erőteljesen térben, azonban vannak olyan területek, ahol a társadalmi és fizikai problémák halmozottan vannak jelen. Ezen a területeken a szociális ellátórendszer egyes szolgáltatásai vagy egy-egy fizikai beruházás már jelent hatékony fellépést a problémák megoldása érdekében. A kerületben nincsen a KSH 2011-es népszámlálási adatai alapján lehatárolt szegregátum. Azonban a Főváros Önkormányzat Szociális Városrehabilitációs Tematikus Fejlesztési Programja során, a népszámlálási adatokból képzett komplex mutató alapján létrehozott krízis és veszélyeztetett tömböket mutató térképen több veszélyeztetett és krízis tömb található, melyek közül több a „Csikágó” városrészben, a Verseny utca környékén található. Erzsébetváros Önkormányzatának kiemelt célja a terület társadalmi leszakadásának megállítása, komplex szociális városrehabilitációs programot kíván megvalósítani. A szociális városrehabilitáció a közösségfejlesztő és gazdaságélénkítő komplex fejlesztések, közterületi fejlesztések és egyéb szociális, szoft programok összehangolt, több éves megvalósítása révén az akcióterületen élők helybentartásával, és helyzetük javításával párhuzamosan a terület fejlődését szolgálja.

→→ Beavatkozási eszközök

- Lakhatással kapcsolatos fejlesztések - energiahatékonysági beruházások társasházakban (KEHOP, VEKOP); önkormányzati lakások korszerűsítése (önkormányzat)
- Intézményi fejlesztések: szociális szolgáltatások minőségének és elérhetőségének javítása
- Munkaerő-piaci reintegrációt célzó programok (pl. felnőtt-képzés)
- Fiatal korosztály számára komplex felzárkóztató intézkedések
- Közösségi és sport-funkcióval rendelkező terek (pl. pincék hasznosítása során)
- Lakók bevonása az épület-felújításokba, akár építőipari képzésben gyakorlati hely biztosításával vagy felhalmozott lakbértartozás ledolgozása érdekében, illetve a kerületben működő ablak-felújítási program révén
- Területen fekvő üres önkormányzati telek hasznosítása, közösségi funkciókkal való ellátása
- Közbiztonság javító intézkedések (önkormányzat)
- Közterületek fejlesztése a közösségi funkciók, zöldfelületek, illetve a gyalogos- és kerékpárosbarát infrastruktúra kialakítása

TR 13

► **Almássy tér, Garay tér, Rózsák tere / városrészközpontok funkcionális fejlesztése, belvárosi funkciók fokozatos kiterjesztése, épületállomány célzott megújítása**

Erzsébetvárosban a lehatárolt városrészek részben kis városi terekkel rendelkeznek, amelyek léptéküknél és a szövetben való elhelyezkedésüknek fogva alkalmasak gyalogos városrészközpont szerep betöltésére.

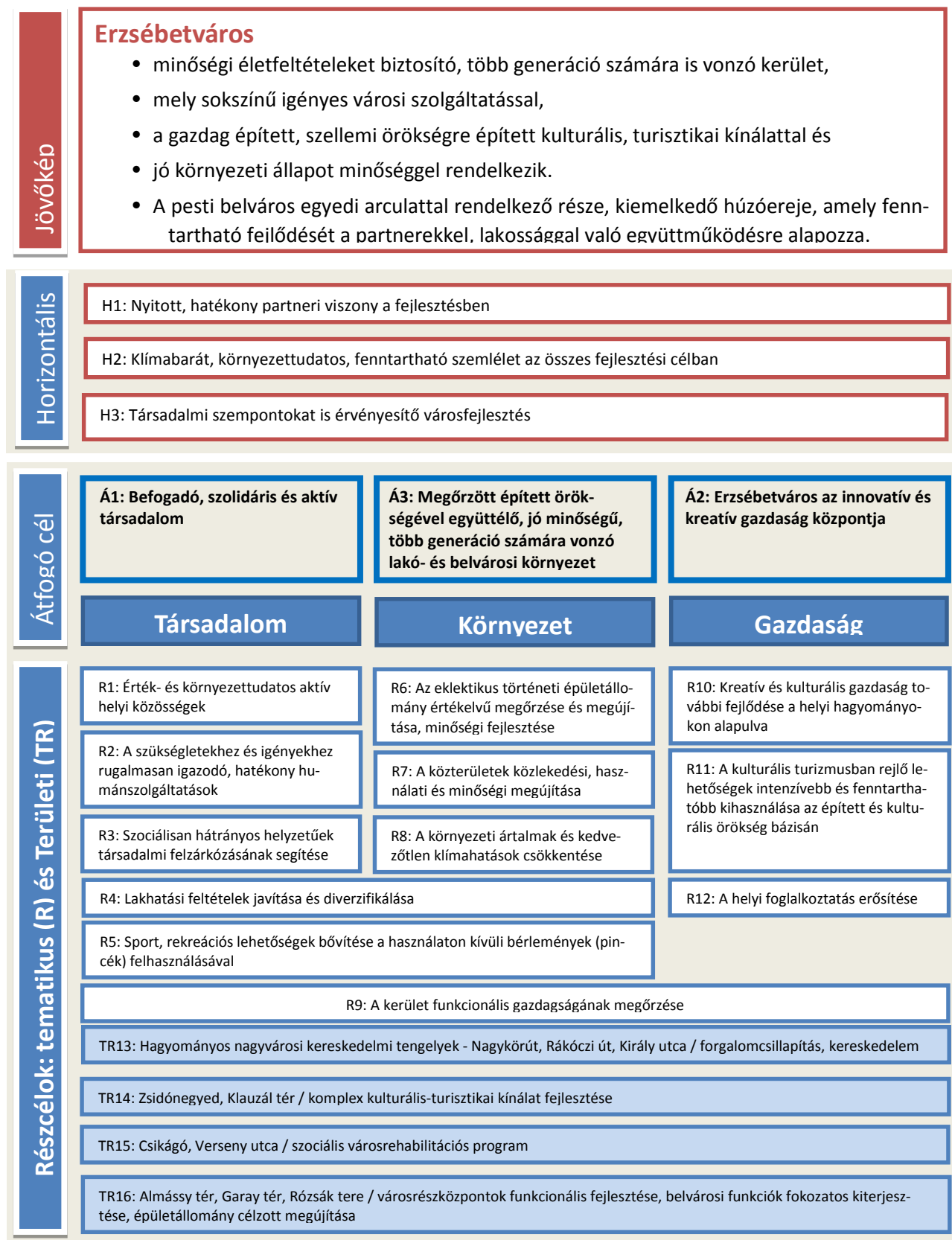
A városrészközpontok helyzete eltérő. Egyes esetekben elindultak megújulási folyamatok (Klauzál téri csarnok és Garay téri piac). A közterületek, zöldfelületek az intenzív használat miatt leromlottak, folyamatos fejlesztésre és emelt szintű karbantartásra szorulnak. A terek földszinti funkciói hiányosak, az üzletek egy része kihasználatlan.

A fejlesztések célja, hogy a terek egyre inkább a városrészek központjává váljanak, ahol a lakossági kiskereskedelem és szolgáltatások mellett a humán szolgáltatások, a rekreáció, a sport és a kultúra intézményei gyalogosan elérhetők. A funkcionális sokszínűség lehetőséget teremt a helyi közösségek fejlesztésére és csökkenti a kerületen belüli autós forgalmat.

→→ Beavatkozási eszközök

- a közterületek folyamatos fejlesztése a gyalogos és biciklis közlekedés előnybe részesítésével, részvételi tervezéssel
- a zöldfelületek megújítása a helyi lakossági csoportok rekreációs igényeinek figyelembevételével, részvételi tervezéssel
- helyi humán szolgáltatások telepítése, a meglévők fejlesztése
- bérleti politika kialakítása az önkormányzati bérleményekre a helyeket kiszolgáló kulturális, sport, rekreációs használatok támogatásával
- identitás-építés, közösségszervezés

2.3. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó célok és részcélok kapcsolata

1. ábra: Célszisztéma

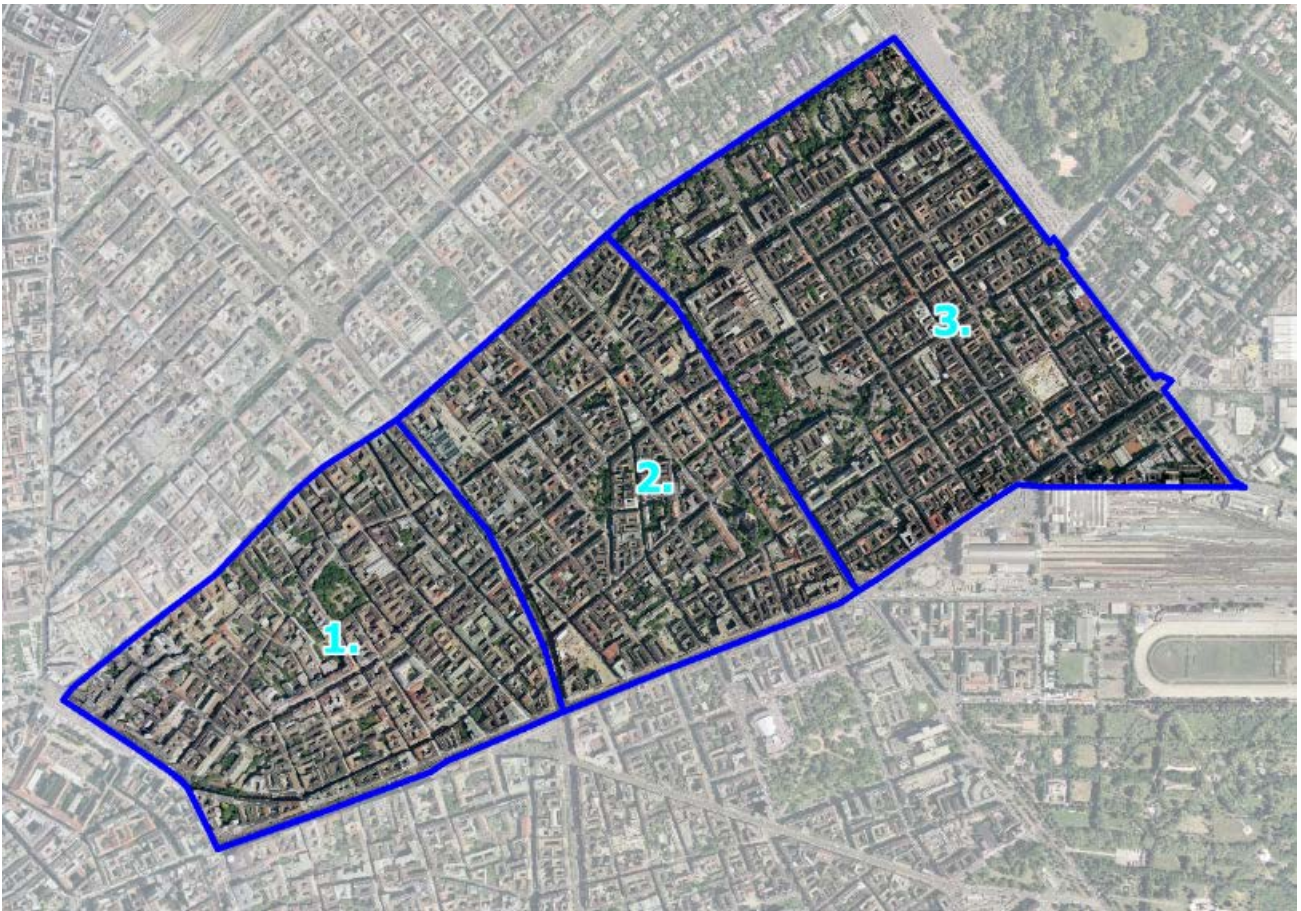
Fontos megjegyezni, hogy az együttesen Tematikus és területi céloknak nevezett középtávú célrendszer egyik rész célja sem sorolható be a Társadalom – Környezet – Gazdaság klasszikus tematikus felosztás alapján egyértelműen, hiszen közvetve egy-egy rész cél akár mindhárom területhez kapcsolódhat. Így a középtávú (2020) célrendszerben a három átfogó (2030) cél alá történő besorolás elsősorban a könnyebb áttekinthetőséget szolgálja. Az alábbi táblázat ezeket a mélyebb összefüggéseket, sinergiákat szemlélteti a hosszú- és középtávú célrendszerben:

Hosszútávú átfogó és középtávú tematikus-területi célok (részcélok) kapcsolata	Befogadó, szolidaris és aktív társadalom	Megőrzött épített örökséggel együttélő, jó minőségű, több generáció számára vonzó lakó- és belvárosi környezet	Erzsébetváros az innovatív és kreatív gazdaság központja
Érték- és környezettudatos aktív helyi közösségek	● ● ●	● ●	● ●
A szükségletekhez és igényekhez rugalmasan igazodó, hatékony humánszolgáltatások	●	●	○
Szociálisan hátrányos helyzetűek társadalmi felzárkózásának segítése	● ● ●	● ●	●
Lakhatási feltételek javítása és diverzifikálása	●	● ● ●	○
Sport, rekreációs lehetőségek bővítése a használaton kívüli bérlemények (pincék) felhasználásával	●	●	○
Az eklektikus történeti épületállomány értékelvű megőrzése és megújítása, minőségi fejlesztése	●	● ● ●	●
A közterületek közlekedési, használati és minőségi megújítása	●	● ●	●
A környezeti ártalmak és kedvezőtlen klímahatások csökkentése	●	● ●	○
A kerület funkcionális gazdagságának megőrzése	●	● ● ●	● ●
Kreatív és kulturális gazdaság további fejlődése a helyi hagyományokon alapulva	● ●	●	● ● ●
A kulturális turizmusban rejlő lehetőségek intenzívebb és fenn-tarthatóbb kihasználása az épített és kulturális örökség bázisán	● ●	● ●	● ● ●
A helyi foglalkoztatás erősítése	● ● ●	○	● ●
TR13: Hagyományos nagyvárosi kereskedelmi tengelyek - Nagykörút, Rákóczi út, Király utca / forgalomcsillapítás, kereskedelem élénkítés Erzsébet körúti akcióterület	● ●	● ● ●	● ● ●
TR14: Zsidónegyed, Klauzál tér / komplex kulturális-turisztikai kínálat fejlesztése	● ●	● ● ●	● ● ●
TR15: Csikágó, Verseny utca / szociális városrehabilitációs program	● ● ●	● ● ●	●
TR16: Almássy tér, Garay tér, Rózsák tere / városrészközpontok funkcionális fejlesztése, belvárosi funkciók fokozatos kiterjesztése, épületállomány célzott megújítása	● ● ●	● ● ●	●

● ● ● erős szoros kapcsolat / ● ● szoros kapcsolat / ● közepesen szoros kapcsolat / ○ nincs közvetlen kapcsolat

1. táblázat: Átfogó célok és a részcélok kapcsolata

2.4. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

1. Belső-Erzsébetváros 2. Középső Erzsébetváros 3. Külső-Erzsébetváros

2. ábra: A VII. kerület településrészei

A tematikus és területi célok településrészi vonatkozásait, vagyis azokat a térségeket, területeket ahol a fejlesztések, beavatkozások – a gazdaság, a társadalom, valamint az épített környezet egyes elemeit tekintve – leképeződnek, a következő táblázat mutatja:

NAGYVÁROSIAS, ILLETVE KÖZPONTI JELLEGŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK	Belső- Erzsébetváros	Középső- Erzsébetváros	Külső- Erzsébetváros
Érték- és környezettudatos aktív helyi közösségek	XXX	XX	XX
A szükségletekhez és igényekhez rugalmasan igazodó, hatékony humánszolgáltatások	X	XX	XX
Szociálisan hátrányos helyzetűek társadalmi felzárkózásának segítése	X	XX	XXX
Lakhatási feltételek javítása és diverzifikálása	XX	XX	XXX
Sport, rekreációs lehetőségek bővítése a használaton kívüli bérlemények (pincék) felhasználásával	X	X	XX
Az eklektikus történeti épületállomány értékelvű megőrzése és megújítása, minőségi fejlesztése	XXX	XXX	XXX
A közterületek közlekedési, használati és minőségi megújítása	XX	XX	XX
A környezeti ártalmak és kedvezőtlen klímahatások csökkentése	XXX	XX	XX
A kerület funkcionális gazdagságának megőrzése	XXX	XX	XX
Kreatív és kulturális gazdaság további fejlődése a helyi hagyományokon alapulva	XXX	XX	XX
A kulturális turizmusban rejlő lehetőségek intenzívebb és fenntarthatóbb kihasználása az épített és kulturális örökség bázisán	XXX	XX	XX
A helyi foglalkoztatás erősítése	XXX	XX	XX
TR13: Hagyományos nagyvárosi kereskedelmi tengelyek - Nagykörút, Rákóczi út, Király utca / forgalomcsillapítás, kereskedelem élénkítés Erzsébet körúti akcióterület	XXX	XXX	XXX
TR14: Zsidónegyed, Klauzál tér / komplex kulturális-turisztikai kínálat fejlesztése	XXX	X	
TR15: Csikágó, Verseny utca / szociális városrehabilitációs program		X	XXX
TR16: Almássy tér, Garay tér, Rózsák tere / városrészközpontok funkcionális fejlesztése, belvárosi funkciók fokozatos kiterjesztése, épületállomány célzott megújítása	X	XXX	X

xxx – fokozott kapcsolat, xx: erős kapcsolat, x: kapcsolat

2. táblázat: A városrészeket érintő részcélok és kapcsolatok

2.5. A koncepció külső összefüggései

A 2014-2020-as időszakra való felkészülés jegyében mind európai, mind hazai szinten számos területfejlesztési terv készült vagy készül, mely magasabb területi szinten jelöl ki fejlesztési irányokat, valamint elkészült Budapest városfejlesztési koncepciója is. Ezek ismerete, figyelembe vétele a koncepció készítése során követelmény. Erzsébetváros fejlesztési irányai hozzájárulnak a fővárosi, az országos és az uniós célkitűzések teljesítéséhez is – különböző mértékben. A következőkben a TK-ban megfogalmazott célkitűzéseknek az alábbi fejlesztési dokumentumokban megfogalmazott célkitűzésekhez való hozzájárulása kerül bemutatásra:

- Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció
- Budapest 2030 Hosszú távú fejlesztési koncepció (továbbiakban: Budapest 2030)
- Az **Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** (OFTK) által megfogalmazott nemzeti jövőkép szerint „Magyarország 2030-ban Kelet–Közép-Európa egyik vezető gazdasági és szellemi központja lesz, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal, azzal összefüggésben gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal.”
- A nemzeti jövőkép elérése érdekében az OFTK négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt és ezek elérése érdekében specifikus célokat határoz meg, melyek nemzeti jelentőségű ágazati és területi tématerületeket ölelnek fel.
- Az OFTK célrendszeréből az illeszkedést a városfejlesztés terén, illetve a Fővárosra megfogalmazott célokon keresztül vizsgáljuk:

	Erzsébetváros TK átfogó céljai		
	Befogadó, szolidáris és aktív társadalom	Megőrzött épített örökséggel együttélő, jó minőségű, több generáció számára vonzó lakó- és belvárosi környezet	Erzsébetváros az innovatív és kreatív gazdaság központja
OFTK céljai			
A városfejlesztés szempontjai és nemzeti prioritásai:			
A fenntartható és harmonikus város-vidék kapcsolat			X
Fenntartható és kompakt városszerkezet		X X X	X
Energiafüggettség csökkentése és klímavédelem		X	X
A demográfiai változások - a városi népességfogyás kezelése, a családok és a helyi közösségek megerősítése	X X X	X X	X
A leromlott városrészek hanyatlásának megállítása, megelőzése	X	X X X	X
Együttműködés a többszintű kormányzás jegyében			X
Stratégiai szemlélet a várostérségek tervezésében			X
A helyi és térségi gazdaságfejlesztés			X X X

Stratégiai várostérség-fejlesztés			X
	Befogadó, szolidáris és aktív társadalom	Megőrzött épített örökségével együttélő, jó minőségű, több generáció számára vonzó lakó- és belvárosi környezet	Erzsébetváros az innovatív és kreatív gazdaság központja
Budapestre megfogalmazott fejlesztési irányok			
A térségi pozíció erősítése a földrajzi, geopolitikai adottságok kihasználásával.			X X
Összehangolt fejlesztések a várostérségben – feladatmegosztás megszervezése		X	X X
Egységes Budapest – hatékony közigazgatási rendszerrel			X
A népesség megtartása vonzó, egészséges életkörülmények biztosításával, az esélyegyenlőség megerősítésével és a rugalmas lakásstruktúra kialakításával.	X X X	X X	X
Kezdeményező város- és térségfejlesztés, tudás- és készség alapú gazdaságfejlesztés, zöld gazdasági kultúra meggyökereztetése, valamint a turizmusban rejlő gazdasági lehetőségek kihasználása.		X	X X X
A gazdasági fejlődést lehetővé tevő differenciált területi kínálat biztosítása.		X	X X X
A város és a Duna együttélésének megteremtése.	–	–	–
Kiegyensúlyozott városi térszerkezet kialakítása differenciált központrendszerrel, a kompakt város elvének megvalósítása.		X X X	X
A területhasználat és a közlekedés integrált fejlesztése, a városi közösségi közlekedés súlyának növelése.		X X X	X X
Az összmagyarság identitásának erősítése, a Kárpát-medence kulturális központjaként.	X		

Erzsébetváros TK célja kismértékben (X), közepes mértékben (XX), nagymértékben (XXX) járul hozzá a OFTK 2030 adott céljának eléréséhez

- A Budapest 2030 céljainak meghatározása a szemléleti alapvetések és az átfogó célok alapján történt. A három szemléleti alapvetés (horizontális célok): élıhetőség, fenntarthatóság és esélyegyenlıség. A négy átfogó cél, melyek alapján a 17 városfejlesztési cél meghatározásra került:
- Budapest az európai városhálózat erős tagja
- Érték- és tudás alapú, fenntartható gazdaság
- Harmonikus, sokszínű városi környezet
- Javuló életminőség, harmonikus együttélés

Budapest 2030 céljai	Erzsébetváros TK átfogó céljai		
	Befogadó, szolidáris és aktív társadalom	Megőrzött épített örökségével együttélő, jó minőségű, több generáció számára vonzó lakó- és belvárosi környezet	Erzsébetváros az innovatív és kreatív gazdaság központja
Kezdeményező városfejlesztés		XX	XX
Partnerség - a jövő közös tervezése a térségben és országosan		X	X X
Egységes Budapest			X
Budapest nemzetközi és európai szerepének erősítése			X X X
Egészséges környezeti feltételek megteremtése	X	X X X	
Klímavédelem és hatékony energiafelhasználás		X X X	X
Az egyedi városkarakter értékalapú megőrzése és fejlesztése		X	
A Dunával együtt élő város	–	–	–
Hatékony, kiegyensúlyozott város-szerkezet - kompakt város		X X X	X X
A barnamezős területek a városfejlesztés célterületei		X	X X
Intelligens mobilitás		X X X	X X
Tudás, készség és zöldalapú gazdaságfejlesztés	X	X	X X X
Önfenntartó városgazdálkodási rendszer	X	X X	X
Kulturális sokszínűség megőrzése és fejlesztése	X X X	X	
Humán szolgáltatások optimalizálása	X X X	X	
Igényekhez igazodó, rugalmas lakás-struktúra megteremtése	X X	XX	
Befogadó, támogató és aktív társadalom	X X X		

Erzsébetváros TK célja kismértékben (X), közepes mértékben (XX), nagymértékben (XXX) járul hozzá a VFK – Budapest 2030 adott céljának eléréséhez

3.KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

A koncepció kialakítását részletes helyzetfeltáró, -elemző és -értékelő vizsgálatok alapozták meg, melyek széleskörűen tartalmazzák a statisztikai és egyéb adatforrásból, egyedi adatfelvételtől származó adatokat Erzsébetvárosra vonatkozóan (lásd: Megalapozó munkarészek I. és II. kötet).

3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

Közlekedés: Erzsébetváros történeti városközponti szerepe miatt jelentős közlekedési terheléssel jellemezhető, mely mind káros környezeti kibocsátás, mind forgalmi szempontból előnytelen. Előnyként jelenik meg azonban a jó tömegközlekedés és a nagy beépítési sűrűség miatt a kis gyalogos távolságok elvének jó érvényesíthetősége. A lakókönyezet minőségét alapvetően meghatározza belső utcák autós forgalma, az ebből adódó légszennyezés és zajterhelés. A közlekedést érintő célok ezért két szinten fogalmazhatóak meg: a kerületi lakóutcák átmenő forgalmának minimálisra szorítása, **vegyes forgalmúvá alakítása** a szelíd mobilitási formák (kerékpáros, gyalogos) előnyben részesítésével, valamint a kerülethatárt érintő fővárosi közösségi közlekedési fejlesztéseket.

TR13: Hagyományos nagyvárosi kereskedelmi tengelyek - Nagykörút, Rákóczi út, Király utca / forgalomcsillapítás, kereskedelem élénkítése

Budapest és a belső városrészek legjelentősebb hagyományos közlekedési és kereskedelmi tengelyeiként jött létre a Rákóczi út, a Király utca és az Erzsébet körút. A motorizációs tendenciákkal azonban ezek az egymást eredetileg erősítő funkciók egymással ellentétes mozgással változtak: a közlekedés túlzott erősödése, jellegének, sebességének megváltozása magával hozta a kereskedelmi funkciók háttérbe szorulását, néhol egyenesen megszűnését, ami a környezet degradálódását is maga után vonta.

A legszembetűnőbb talán a kerület határát is jelentő Rákóczi út funkcióvesztése és környezeti állapotának romlása, míg az Erzsébet körúton elsősorban presztizsvesztésről, a Király utcán pedig funkcionális konfliktusokról és egyenlőtlen változásokról beszélhetünk. A Rákóczi út jelenleg nagyforgalmú közlekedési folyosójának revitalizációja a Főváros egyik fő fejlesztési törekvése, melynek keretében gyalogos- és környezetbarát, felszíni közösségi közlekedéssel ellátott utat kíván létrehozni, mely újra teret enged a városi közösségi és kereskedelmi életnek. Az Erzsébet körút alacsony minőségű kereskedelmi és vendéglátó funkciókkal van többnyire ellátva, illetve jelentős a kihasználatlan, üresen álló kereskedelmi helyiségek száma is. Mind a kerület, mind a teljes belső városi zóna újrapozicionálásának egyik kulcsfontosságú fejlesztési célja ezért a körút és a tengely funkcionális és környezeti megújítása, mely csak a Fővárossal, a belső és a szomszédos érintett kerületekkel együttműködésben valósítható meg.

TR14: Zsidónegyed, Klauzál tér / komplex kulturális-turisztikai kínálat fejlesztése

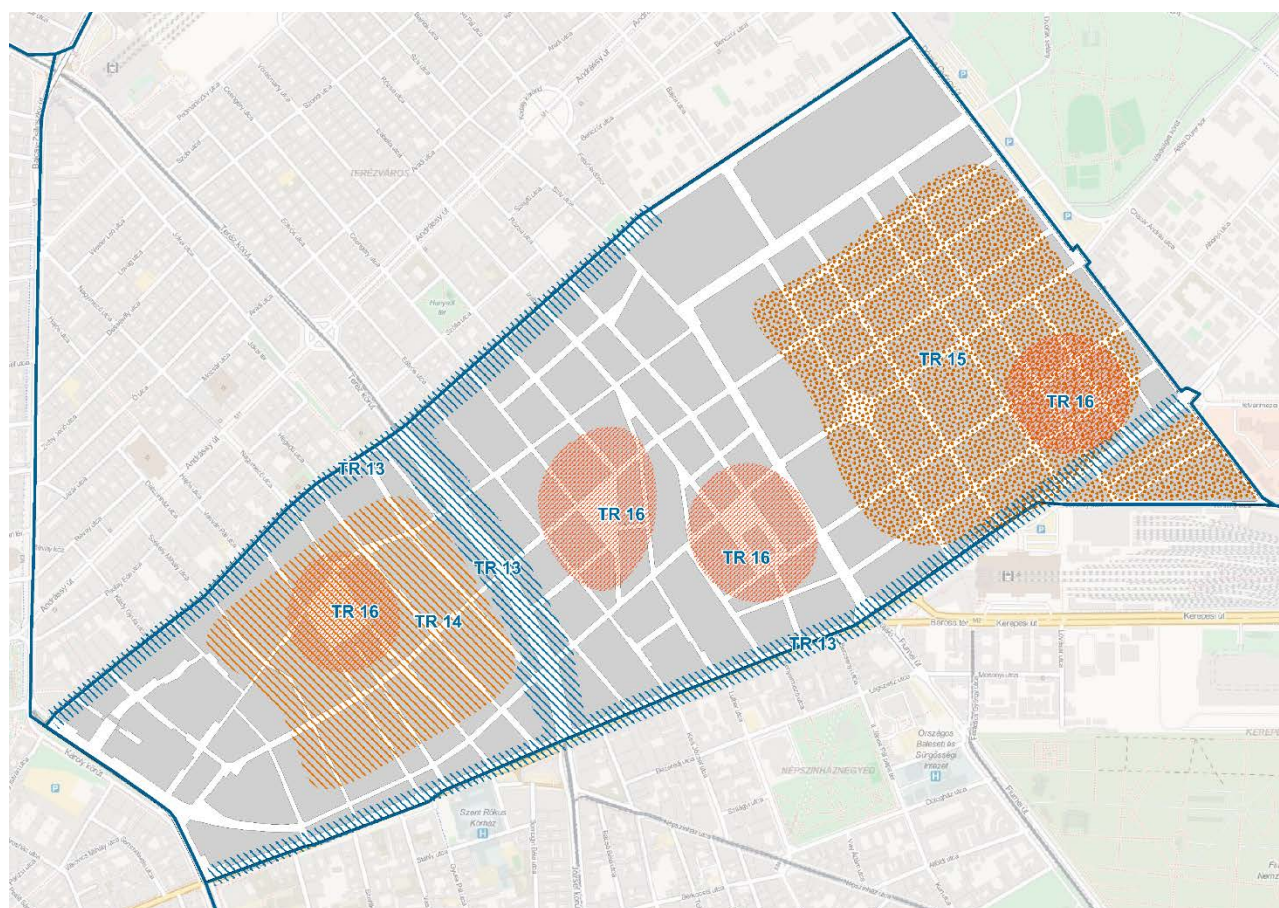
Budapest belvárosában az idelátogatók számára jelenleg az egyik legvonzóbb terület a Zsidónegyed, mely az egész Erzsébetváros szempontjából is kiemelkedő jelentőséggel bír, hiszen ez adja a kerület gazdaságának húzóerejét, fejlesztése a kerület fővároson belüli pozicionálása, az elérhető helyi adóbevételek szempontjából is döntő fontossággal bír. Ezért különösen fontos a negyed rehabilitációja, gazdasági potenciáljának fejlesztése, illetve vonzerejének, építészeti és kulturális örökségének megvédése és fejlesztése.

TR15: Csikágó, Verseny utca / szociális városrehabilitációs program

Külső-Erzsébetvárosban a lakosság társadalmi összetétele és a lakásállomány jellemzői szerint is erősen degradálódott terület, bár kimutatható szegregátum és veszélyeztetett terület nem található városrészben. A főváros alacsony státuszú lakossága jelentős mértékben koncentrálódik a városrészben, azon belül is István utca és a Thököly út közötti sáv számít a legproblémásabb területnek. Ezért a „Csikágó” negyed szociális városrehabilitációs akcióterületként való kijelölését az önkormányzat megalapozottnak látja. A Csikágó mellett a Verseny utca – Dózsa György út – Thököly út által határolt háromszög is társadalmilag és fizikailag leromlott területe a kerületnek. A terület további leromlásának megakadályozása miatt fontos a terület fejlesztése, melynek keretében az önkormányzat a szociális lakhatási lehetőségek körét kívánja bővíteni, illetve közösségi és egyéb funkciókat létrehozni.

TR16: Almássy tér, Garay tér, Rózsák tere / városrészközpontok funkcionális fejlesztése, belvárosi funkciók fokozatos kiterjesztése, épületállomány célzott megújítása

A sűrűn lakott és beépített eklektikus belváros lokális alközpontjaiként pozícionálható terek megújítása motorja lehet Középső- és Külső-Erzsébetváros területi felértékelődésének, ezáltal eklektikus épületállománya megújulásának.

- TR 13** Hagyományos nagyvárosi kereskedelmi tengelyek/ Nagykörút, Rákóczi út, Király utca
- TR 14** Komplex kulturális-turisztikai kínálat fejlesztése / Zsidónegyed, Klauzál tér
- TR 15** Szociális városrehabilitációs program / Csikágó, Verseny utca
- TR 16** Városrészközpontok funkcionális fejlesztése / Almássy tér, Garay tér, Rózsák tere

- Fővárosi jelentőségű közterület megújítása és kapcsolódó fejlesztések
- Komplex funkcionális és környezeti fejlesztés
- Szociális városrehabilitáció
- Kerületi jelentőségű alközpontok fejlesztése

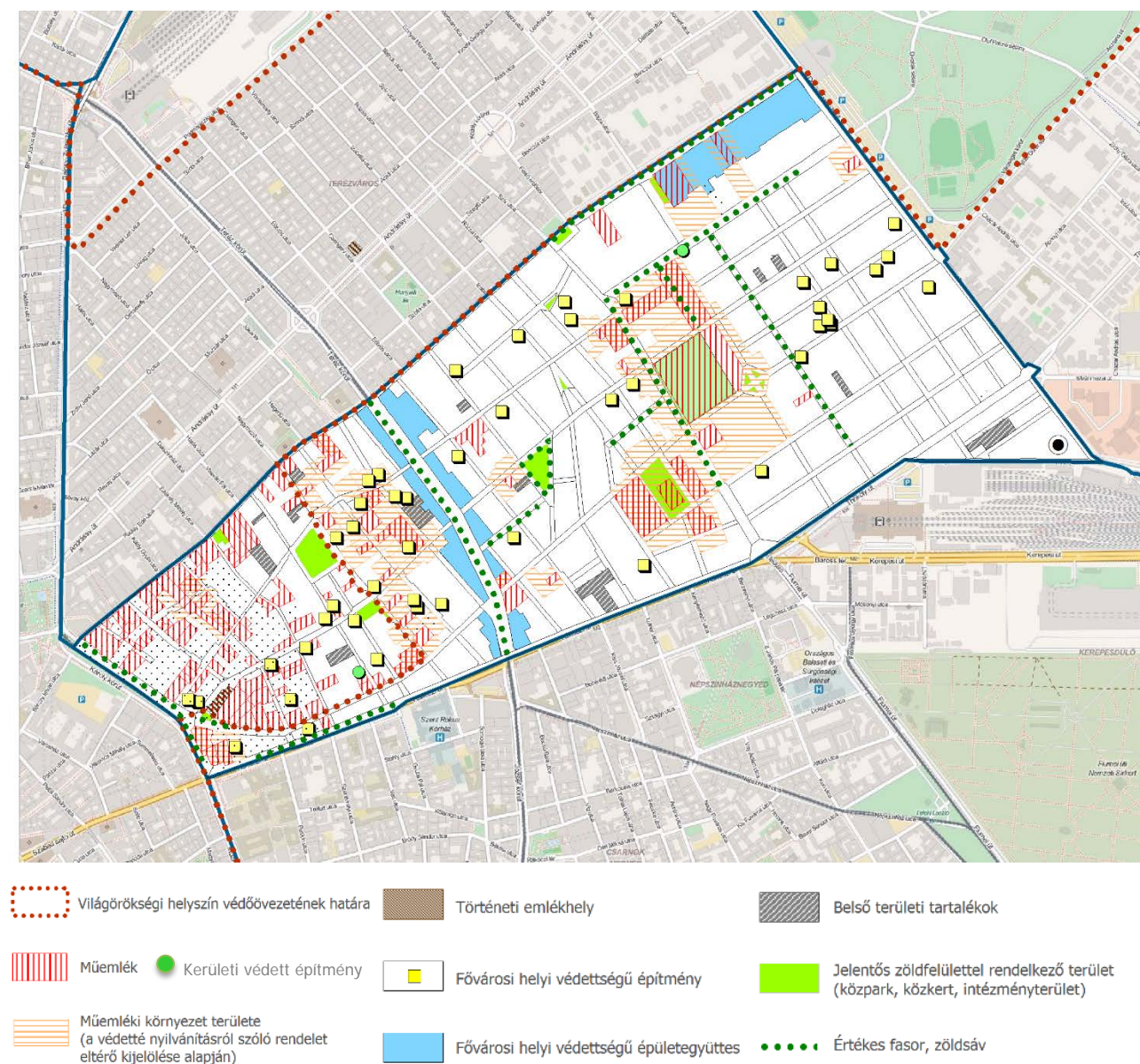
3. ábra: Fejlesztési térségek – Épített környezet

3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésre

Az UNESCO Világörökség Bizottsága 1987. december 11-én vette fel a világörökségek listájára az Andrássy út és történelmi környezetét. A kerület Dohány utca, valamint Klauzál utca határáig része a Világörökségi helyszín védőövezetének. Lakóépületeinek és középületeinek többsége értékes műemlék.

A VII. kerület területén a műemléki védettség alatt álló ingatlanok mindhárom városrészben megtalálhatók. A legnagyobb koncentráció Belső-Erzsébetvárosban van, ott is elsősorban a Király utca, a Gozsdu udvar, valamint annak folytatásaként a Síp utcában található műemlék a legnagyobb számban.

A kerületben több mint 150 védett értéket tartanak nyilván. A nyilvántartásba vett értékek jegyzékét a 4. számú melléklet tartalmazza.

4. ábra: Fejlesztési térségek – Épített környezet értékei

Budapesten kormányrendelettel (7/2005. (III. 1.) NKÖM rendelet) nyilvánították műemléki jelentőségű területt a Budapest főváros területén világörökségi védelem alatt álló ingatlanokat.

Az VII. kerületi MJT érintett területei Erzsébetváros Király utca – Károly krt. – Dohány utca. – Klauzál utca által határolt része.

Budapest főváros városképe és történelme szempontjából meghatározó építészeti örökség kiemelkedő értékű - műemléki védettség alatt nem álló - elemeinek védelme érdekében Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlése a 37/2013. (V.10.) Főv. Kgy. rendeletében határozza meg a helyi védettséggel kapcsolatos szabályokat. A rendelet új mellékletét a 13/2015. (III.16) önkormányzati rendelettel fogadták el.

A VII. kerületben 49 helyi védett épület és építmény található. A védett értékek részletes jegyzéke a Melléklet I.9. számú fejezetében található.

Erzsébetvárosban a 9/2008. (IV.25.) önkormányzati rendelete fogalmazza meg a védett értékeket. A helyi védelem alá eső elemek:

- Nagydíó utca 8. (hrsz.: 34471)
- Damjanich u. 17 (hrsz.: 33422)
- Damjanich u. 17 – I. emeleti 1 szám alatti lakás kiemelten védendő besorolású (hrsz.: 33422/0/A/6)

AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉRTÉKŐRZŐ FEJLESZTÉSE, KIHÍVÁSAI

- Az eklektikus örökség védelme szakmai módszertanának kialakítása
- Többszintű értékvédelmi kategóriák között szabályozási összhang kialakítása.
- Meglévő alulhasznosított területek funkcióváltásának, megújításának támogatása, „belső tartalékok” hasznosítása.
- Értékőrző önkormányzati vagyongazdálkodás, bérlet-szektor fejlesztése a történeti épületállományának felújításával, lakhatási körülmények korszerűsítésével.
- Társasházak felújításának, valamint energiahatékony megújításának önkormányzati ösztönzése, támogatása
- A TSZT 2015 és FRSZ, új jogszabályi környezet és paraméterek körültekintő alkalmazása.
- Értékteremtő fejlesztés a helyi egyedi arculat és építészeti karakter megőrzése mellett.
- A körülépített udvaros beépítésű, hagyományos technológiájú épületek energetikai megújításának szakmai kidolgozása és a megvalósítás támogatása